

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

3 maart 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een interdisciplinair onderwijsproject rond ruimtevaart

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het statuut van preventieadviseurs in het onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de geplande organisatie van een examen voor kinesisten

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het behalen van een master toegepaste wetenschappen na een bachelor wetenschappen

Vraag om uitleg van mevrouw Caroline Gennez tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tarifiering voor advertenties van onderwijsinstellingen in het jongerentijdschrift Maks!

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over cultuur op school

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het spijbel-sms-systeem

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het Nederlandse spijbel-sms-systeem

Vraag om uitleg van mevrouw Elke Roex tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toelating tot het organiseren van opleidingen aan de hogescholen in verschillende vestigingsplaatsen

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het kosteloos onderwijs en de verplichte bijdragelijst

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de planning van initiatieven voor burgerschapsvorming

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het overleg over het faciliteiten-onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

Donderdag 3 maart 2005

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.17 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een interdisciplinair onderwijsproject rond ruimtevaart

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een interdisciplinair onderwijsproject rond ruimtevaart.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, in Vlaanderen en België is ondertussen heel wat knowhow in verband met ruimtevaart verzameld. We hebben dan ook een flinke reputatie opgebouwd in Europa, maar ook buiten de Europese grenzen. Alleen al het feit dat twee landgenoten, Dirk Frimout en Frank De Winne, de ruimte hebben bezocht, wakkert bij veel jonge mensen de interesse voor ruimtevaart aan.

Professor Christoffel Waelkens, academisch directeur van het Interdisciplinary Centre for Space Studies, zegt het volgende: ‘We hebben vastgesteld dat de kennisrijkdom rond ruimtestudies binnen onze universiteit erg groot is. Verschillende facul-

teiten houden er zich elk op hun eigen manier mee bezig. Als we al die expertise samenbrengen, kunnen we er veel meer uithalen dan tot nu toe het geval was.’

De KU Leuven heeft onlangs het initiatief genomen een interdisciplinair centrum voor ruimtestudies op te zetten. Niet alleen het onderzoek zal van die interdisciplinaire impulsen kunnen profiteren, maar ook de specialisatierichting in ruimtestudies, die nu volop wordt voorbereid en in 2007 zou moeten starten. Die richting zal de vorm krijgen van een éénjarig masterprogramma voor studenten die al een min of meer aanverwante vooropleiding hebben gevolgd. Ze zullen zich kunnen specialiseren in de ruimtewetenschap vanuit verschillende invalshoeken.

Volgens professor André Aubert komt er in ieder geval een basismodule met algemene vakken die iedereen moet volgen. Vervolgens zullen studenten kunnen kiezen voor wat hen het beste ligt. Er zullen vakken worden gegeven die te maken hebben met geneeskunde, technologie, rechten, ruimtewetenschappen en dergelijke. Elke student kan zich dus toeleggen op zijn voorkeuren, maar de uiteindelijke bedoeling is wel dat iedereen een totaalpakket krijgt en van elke deeldiscipline een beetje weet. Instellingen en bedrijven die te maken hebben met ruimtevaart, zeggen dat dit nodig is, want ze zoeken mensen met een veelzijdige kennis.

De bedoeling is natuurlijk dat er zoveel mogelijk partners bij het project worden betrokken. Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan een samen-

Hermans

werking met andere en in het bijzonder met buitenlandse universiteiten en hogescholen, met de Europese Commissie en met de ESA.

Het kan niet de bedoeling zijn dat zoveel potentieel ons land verlaat. Op dit ogenlik volgen 60 Belgische ruimtevaartstudenten in Delft een opleiding. Dat bewijst dat er veel interesse is.

Mijnheer de minister, bent u vertrouwd met het interdisciplinair project van de KU Leuven? Naar verluidt werd overeengekomen dat er geen ruimte voor nieuwe masterinitiatieven is tot 2007. Bent u bereid dit project als een specifieke opdracht te beschouwen, zodat er snel ondersteunende maatregelen kunnen worden genomen? Vreest u niet dat dit waardevolle initiatief zal worden overgenomen door andere en meer bepaald buitenlandse actoren, indien u dat niet doet? Indien u wel bereid bent dat te doen, vraag ik me af welke maatregelen u zult nemen. In welke mate heeft de federale regering met u overleg gepleegd over deze kwestie?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, het interdisciplinair project van de KU Leuven was mijn administratie en mezelf niet bekend. Op basis van contacten met de initiatiefnemers kan ik wel een aantal dingen meedelen.

De Europese ruimtevaart en het dynamische Europese ruimtevaartbeleid hebben ertoe geleid dat in 2004 een aantal Leuvense professoren uit de drie wetenschapsgroepen het initiatief hebben genomen om het ICSS op te richten. Het is de bedoeling van het ICSS om vanaf 1 oktober 2007 de master-na-masteropleiding Master in Space Studies en het Ph.D.-programma Ph.D. Studies in Space te organiseren. Daarin zullen zowel beleidsmatige als juridische, technologische en onderzoekskundige aspecten van de ruimte en de ruimtevaart worden onderwezen en onderzocht.

Op basis van de eerste paragraaf van artikel 61 van het structuurdecreet kan een universiteit pas met ingang van het academiejaar 2006-2007 een nieuwe post-initiële masteropleiding en hier dus meer concreet een master-na-masteropleiding aanbieden, op voorwaarde dat deze oplei-

ding door een besluit van de Vlaamse Regering is erkend als nieuwe opleiding. De aanvraag daarvoor kan vanaf 1 januari 2005 worden ingediend bij het accreditatieorgaan voor de toets 'nieuwe opleiding' en bij de erkenningscommissie. Deze laatste beoordeelt de macrodoelmatigheid van de opleiding.

Hoe verloopt de erkenning van een nieuwe opleiding? De erkenningscommissie oordeelt over de doelmatigheid van de opleiding op basis van de volgende criteria: het bestaande aanbod van opleidingen, het aantal studenten in dezelfde of aanverwante opleidingen, de te verwachten vraag naar afgestudeerden hoger onderwijs in het algemeen, de te verwachten vraag naar afgestudeerden in de betreffende opleiding en de maatschappelijke relevantie van de opleiding.

Na een positieve beoordeling van de macrodoelmatigheid moet de universiteit in kwestie een dossier indienen bij het Nederlands-Vlaams Accreditatieorgaan met het oog op de toets 'nieuwe opleiding'. Daarin oordeelt het accreditatieorgaan of de nieuwe opleiding de toets in verband met voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg kan doorstaan.

Ik zie geen redenen om van de decretaal voorgeschreven procedure af te wijken, te meer omdat het inrichten van een nieuwe en kwaliteitsvolle opleiding de nodige tijd vergt. Een en ander moet immers zorgvuldig worden voorbereid en bovendien moeten er procedures worden gevolgd.

De federale overheid heeft me over dit onderwerp nog niet gecontacteerd. Indien dat wel was gebeurd, zou ik het project gekend hebben. De initiatiefnemers hebben me wel laten weten dat het ICSS nog volop in de opstartfase zit. Er is een internationale adviesraad gevormd en een aantal onderzoeksprojecten liggen ter studie op tafel. Het ICSS heeft contacten gelegd met onder andere de federale dienst Wetenschapsbeleid, de ruimtevaartindustrie, de ESA, en de Europese Commissie. Het ICSS denkt bovendien aan samenwerking met onder andere het Centre Spatial de Liège, sommige federale wetenschappelijke instellingen en een aantal performante Europese en niet-Europese partners.

De voorzitter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik hoor wat er nog allemaal moet worden doorlopen aan procedures,

Voorzitter

denk ik dat er niet kan worden gestart voor 2007. Ik hoop echter dat u in de toekomst voldoende aandacht zult blijven besteden aan dit dossier, want er is een generatiekloof in de ruimtevaart-sector. We hebben in die sector veel sterke mensen gehad, maar die stoppen ermee of gaan met pensioen en er zijn niet zo meteen jonge opvolgers beschikbaar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het statuut van preventieadviseurs in het onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Helsen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het statuut van preventieadviseurs in het onderwijs.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, het statuut van de preventieadviseurs is al even aan bod gekomen tijdens de bespreking van de beleidsnota. Door de wet met betrekking tot het welzijn op het werk werd het onderwijs meer betrokken bij het welzijnsbeleid. Sinds het schooljaar 1998-1999 worden er preventieadviseurs aangesteld.

In de periode van de opstartende scholengemeenschappen werd de veiligheidsimpuls in het secundair onderwijs nog eens extra versterkt, omdat er een coördinerende en nieuwe taak moest worden vervuld door de preventieadviseurs, die de leiding kregen over een gemeenschappelijke en/of preventiedienst. Er zijn verschillende scholengemeenschappen die ons in dit verband confronteren met knelpunten. Ze wijzen erop dat een preventieadviseur een zekere expertise moet hebben om zijn opdracht naar behoren te kunnen vervullen en dat het zeer moeilijk is om geschikte mensen te

vinden die de opdracht willen vervullen, omwille van het loon. Op dit ogenblik zoeken de scholengemeenschappen naar een oplossing voor het probleem, maar ik vind het toch spijtig dat sommige scholen BPT-uren gebruiken om zich te behelpen. We moeten een goede oplossing voor dit probleem zoeken.

Mijnheer de minister, ziet u het zitten om een apart ambt van preventieadviseur decretaal op te nemen in de onderwijswetgeving? Hebt u al bepaalde acties ondernomen om de welzijnswet en de onderwijswetgeving beter op elkaar af te stemmen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, schoolbesturen moeten de verplichtingen naleven die voortvloeien uit de federale wet van 4 augustus 1996 over het welzijn op het werk. Alhoewel per school in elk onderwijsniveau een preventiestructuur en een preventiewerking moeten worden uitgebouwd, wordt de praktische organisatie daarvan in veel gevallen op het schooloverstijgend niveau van de scholengroepen en de scholengemeenschappen georganiseerd.

Om de preventiefunctie waar te nemen, komen, gelet op de functiebeschrijving van dit ambt, in eerste instantie de technische adviseurs of de technische coördinatoren in aanmerking. Binnen de scholengemeenschappen van het secundair onderwijs kunnen overigens bijkomende betrekkingen als technisch adviseur worden gegenereerd. Ook andere leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden met de preventiefunctie belast op basis van een aantal uren die geen lestijden of lesuren zijn, dan wel op basis van de aan de scholengemeenschap toegekende puntenwaarde ter ondersteuning van de werking.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota hebt u dit onderwerp ook al aangesneden. Ik heb toen gezegd dat we wat suggesties nodig hebben om het debat te stofferen.

Concreet moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de preventiefunctie en de ambten waarvan de personeelsleden die deze functie uitoefenen, titularis kunnen zijn. U vraagt om een afzonderlijk ambt voor preventieadviseur in te

Vandenbroucke

voeren. Ik denk echter dat we ons moeten afvragen of voor diverse ondersteuningsfuncties noodzakelijkerwijs afzonderlijke ambten moeten worden gecreëerd. Misschien is het beter om binnen een bepaald puntensysteem voor middenkader en ondersteunende functies in voldoende ruimte te voorzien om personeelsleden die formeel titularis kunnen zijn van diverse ambten, de mogelijkheid te geven om onder andere de preventiefunctie uit te oefenen.

Simulaties hebben aangetoond dat het financieren of subsidiëren van een afzonderlijk ambt van preventieadviseur substantiële begrotingsmiddelen eist. De vraag is of het toekennen van middelen aan een specifiek ambt het meest efficiënt is.

Een functie fixeren in een afzonderlijk ambt heeft een aantal voordelen, zoals continuïteit en specialisatie. Het fixeren zou echter ook zorgen voor minder flexibiliteit in het effectief en efficiënt gebruiken van de beschikbare middelen binnen de lokale beleidseconomie.

Scholen, scholengemeenschappen en scholengroepen vragen vooral naar omkaderingselementen buiten het lestijden- en lesurenpakket om de preventiefunctie ordentelijk te kunnen invullen. Wat de concrete invulling betreft, is het werkveld meer gericht op beleidsautonomie over de manier waarop dat concreet moet gebeuren.

Ik denk dat de discussie moet worden gevoerd binnen het kader van het personeelsbeleid, dat binnen scholen, scholengemeenschappen en scholengroepen gestalte moet krijgen. Dat is een onderdeel van het debat over de loopbaanproblematiek en het nieuwe financieringsstelsel van het onderwijs, dat ik wil voeren met de onderwijspartners. Zoals u weet, zijn dit twee speerpunten in de beleidsnota.

De onderhandelingen met betrekking tot de onderwijs-CAO VIII, die eerstdaags zullen starten, zullen de gelegenheid bieden om de noden en de wensen die er op het veld zijn, af te tasten en om te bepalen wat het meest aangewezen is, rekening houdend met de budgettaire manoeuvreerruimte waarover de Vlaamse overheid beschikt.

In verband met het dossier welzijn op het werk op zich, verwijs ik naar antwoorden die ik al heb gegeven aan de heer De Meyer, mevrouw Berx en anderen op 13 januari 2005 en tijdens de bespreking van de beleidsnota. Er is inderdaad een nog niet helemaal uitgeklaarde kwestie in verband met het KB van 21 september 2004 over de bescherming van stagiairs. De werkgever moet een aantal verplichtingen naleven, zoals het maken van een risicoanalyse en eventueel het afleveren van een medisch attest, wat geld kost.

Het KB in kwestie heeft ervoor gezorgd dat er een einde kwam aan een voorlopige regeling die van kracht was tijdens het schooljaar 2003-2004. Nu bevinden we ons in het stadium waarin de definitieve regeling vorm moet krijgen. Dat is echter een exclusieve bevoegdheid van de federale overheid. Wij moeten via overleg proberen te bereiken dat die regeling zo goed mogelijk toepasbaar wordt gemaakt op onze realiteit.

Het nieuwe KB zorgt ervoor dat de kosten voor de stagegever door een aanpassing van de tarifiering zeer aanzienlijk zijn gereduceerd. Desondanks en door de duidelijkheid van dit KB wordt er gezegd dat stageplaatsen creëren geld kost, wat niet bevorderlijk is voor het aantal stageplaatsen.

Ik ben de problematiek in kaart aan het brengen. Op het niveau van het kabinet van minister Vandenbosche en mijn kabinet wordt er samen met collega's uit de andere gemeenschappen druk overleg gepleegd. We hebben afgesproken dat we een soort gedoogperiode zullen invoeren voor de mensen die nu in een stage stappen. We zullen de federale inspectiediensten niet al te streng laten optreden. We zullen het geheel ook tijdig evalueren met de federale overheid.

U weet dat ik het absoluut nodig vind om met de profit-, de social profit-sectoren en de sociale economie stevige afspraken te maken met sterke engagementen met betrekking tot het invullen van stageplaatsen voor leerlingen uit het onderwijs. We ondersteunen dat met 1,9 miljoen euro waarin is voorzien in de context van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord. Het is nu aan de sociale partners om binnen de sectoren verder te bepalen hoe dit geld zal worden gebruikt. Dat hangt samen met een engagement van de sectoren om meer en

Vandenbroucke

betere stageplaatsen ter beschikking te stellen. We zullen dat als Vlaamse overheid ook doen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het lijkt me inderdaad het beste de problematiek van de preventieadviseurs te bekijken in de context van het gehele personeelsbeleid van de scholen en de scholengemeenschappen. Het is belangrijk om te zorgen voor voldoende omkaderingsuren in de plaats van te voorzien in een apart ambt voor preventieadviseur. Het gaat niet op dat de overheid wetten stemt die bepaalde doelstellingen opleggen aan de scholen, die achteraf evalueert en het naleven ervan inspecteert, terwijl ze eigenlijk onvoldoende personeel en middelen ter beschikking stelt om die doelstellingen te halen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de geplande organisatie van een examen voor kinesisten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de geplande organisatie van een examen voor kinesisten.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de federale minister van Sociale Zaken heeft een KB klaar zodat een examen kan worden georganiseerd om uit de afgestudeerde kinesisten te kiezen wie voor de ziekteverzekering mag werken. Als het aantal afgestudeerden dat aanvraagt om kinesitherapieprestaties te mogen verrichten die worden terugbetaald door het RIZIV, groter is dan het toegelaten aantal, met een marge van 10 percent, dan

wordt er een examen georganiseerd om er de besten uit te selecteren.

Ik heb hierbij een zestal bedenkingen. Ten eerste is het niet eenvoudig om met één examen de besten uit de afstuderenden te filteren. De examenjury's van de opleidingsinstituten – hogescholen en universiteiten – stoelen hun beoordeling van de studenten op meerdere examenuitslagen van verschillende praktische en theoretische opleidingsvakken. Ze beschikken over proeven, verhandelingen en stagebeoordelingen. Het lijkt me logisch dat er dan ook klachten mogen worden verwacht van goede studenten die toch uit de boot vallen.

Ten tweede wil de organisatie van zo'n federaal examen zeggen dat afstuderenden in de toekomst niet meer zeker zijn van de terugbetaling van hun prestaties door het RIZIV. Het niet langer terugbetalen van prestaties door het RIZIV zal natuurlijk grote gevolgen hebben voor het opstarten en uitbouwen van een kinesitherapiepraktijk.

Ten derde zal een afstuderende kinesist er niet langer voor kiezen om na het beëindigen van de studies eventueel nog verder te specialiseren, als dit zijn of haar kansen vermindert op de toekenning van een RIZIV-nummer. Dat is immers het geval als er zich in de jaren na hem of haar een groot aantal kandidaat-kinestherapeuten aandient die afstuderen.

Ten vierde geldt de vraag of de bij KB vastgelegde quota nog gelden. We kennen een veroudering van de bevolking en een toename van bepaalde problemen, bijvoorbeeld rugproblemen. Daardoor wordt er automatisch meer een beroep gedaan op kinesitherapeuten.

Ten vijfde werd voor de artsenopleiding op het Vlaamse niveau in 1997 een toelatingsproef georganiseerd bij de aanvang van de studies, wat me redelijker lijkt. Voor kinesitherapie werd in de loop van de jongste jaren het aantal opleidingen verminderd en ook het aantal scholen en universiteiten dat de opleiding mag organiseren.

Ten zesde zegt men in universitaire kringen dat er de eerstkomende jaren geen probleem is. Er zijn 270 plaatsen, en dit jaar zouden er 360 studenten kinesitherapie afstuderen, volgend jaar 310 en in 2007 280. Dat zijn cijfers van de universiteit van Gent. Het grootste probleem zou zich voordoen

Matthijs

in het jaar 2008, als gevolg van de invoering van de Bologna-beslissing.

Mijnheer de minister, worden de cijfers van het aantal kinesitherapeuten dat recht heeft op een RIZIV-nummer betwist? Zijn die cijfers nog geldig? U hebt daar op federaal niveau zelf nog aan meegewerkt. Zijn de maatregelen, genomen op het Vlaamse niveau voldoende om de organisatie van een federaal examen te vermijden? Aan welke voorstellen wordt eventueel gedacht door de regering of door uw kabinet om de overschrijding van het aantal afstuderende kinesitherapeuten in de toekomst te beperken, zodat men na 4 jaar niet voor voldongen feiten komt te staan? Dat was namelijk een van de belangrijkste motivaties bij het invoeren van de toelatingsproef voor artsen en tandartsen. Wordt er nog gedacht aan een toelatingsexamen bij de aanvang van de hogere studies?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik zou eerst willen benadrukken dat de organisatie van een examen voor de 'selectie van de erkende kinesitherapeuten die de tegemoetkoming van de verplichte gezondheidszorgverzekering bekomen', zoals het in de ontwerp teksten van het KB wordt genoemd, behoort tot de federale bevoegdheid. Het lijkt me niet echt opportuun dat ik met de heer Matthijs in discussie ga over de precieze bepalingen van dit KB. Overigens is dat nog niet behandeld op de federale ministerraad. De tekst ervan kan dus moeilijk als definitief worden beschouwd.

Mijnheer Matthijs, u vraagt zich af of de cijfers worden betwist. Wat mij betreft niet, maar ik herhaal nogmaals dat het vastleggen van het aantal kinesitherapeuten dat jaarlijks toegang heeft tot de toekenning van de beroepstitel van kinesitherapeut, behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. Deze contingentering is vastgelegd bij KB van 3 mei 1999 en werd gewijzigd door het KB van 23 november 2000 en door het KB van 7 oktober 2003. Het is de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid die belast is met de uitvoering van dit KB. Ik benadruk dit even omdat ik zelf in mijn vorige bezigheden, waar-

naar u hebt verwezen, heb vastgesteld dat niet alle universiteiten en hogescholen – en ik druk me voorzichtig uit – hun studenten en nieuw-inschrijvende studenten daarover correct hebben geïnformeerd. Ze hadden perfect kunnen zeggen dat het allemaal vooropgesteld werd, want dat was dus reeds in mei 1999 voor de eerste keer vastgelegd. Dat waren besluiten die zelfs gepubliceerd zijn, en ik ben ze zelf in 2002 en 2003 gaan toelichten voor aula's vol studenten, die uit de lucht vielen. Ik heb hen ook gezegd dat hun professoren dat al veel eerder hadden moeten zeggen, want ze wisten het maar al te goed.

Het KB van 3 mei 1999 bepaalt het contingent voor de Vlaamse Gemeenschap op 270 voor de jaren 2003 tot en met 2005. Dat stond dus al vast. Het KB van 23 november 2000 bevestigt dit aantal voor het jaar 2005, en stelt hetzelfde aantal voorop voor de jaren 2006 en 2007. Het KB van 7 oktober 2003 bepaalt het contingent voor de Vlaamse Gemeenschap op 270 voor het jaar 2008 en op 210 voor het jaar 2009.

Wat u wel moet weten, is het volgende: de cijfers zijn de cijfers, maar het voorwerp waarop de cijfers slaan, is gewijzigd. Ik ben namelijk, in de loop van mijn mandaat als minister van Sociale Zaken, beginnen pleiten voor een benadering waarbij we niet de beroepstitel contingenten maar wel de toegang tot het RIZIV-nummer. Ik deed dat, ten eerste, omdat ik vind dat men een kinesitherapeut die in België een diploma heeft behaald, eigenlijk niet mag verhinderen om daarmee naar het buitenland te gaan, wetende dat het overschot zo groot is. Ten tweede deed ik dat omdat er in de kinesitherapie – en dat is een groot verschil met bijvoorbeeld de geneeskunde – heel wat tewerkstelling is buiten de tewerkstelling waartoe men toegang heeft dankzij het RIZIV-nummer, bijvoorbeeld in instellingen voor personen met een handicap. Ook in vele andere instellingen met functies van zorg of welzijn zitten er veel kinesitherapeuten in het kader. Er is eigenlijk geen reden om de toegang tot dat soort van functies te contingenten, want dat is op zichzelf in zekere zin al gecontingenteerd, dat zijn personeelsformaties op basis van subsidieregelingen of op basis van zekere inkomsten van die instellingen.

Er is wel een reden om een beroep te contingenten waar mensen privé-praktijken oprichten en waar die privé-praktijken worden gefinancierd

Vandenbroucke

door de sociale zekerheid en mensen met elkaar in concurrentie staan voor een deel van een welbepaalde koek. Ik heb dus eigenlijk ervoor gepleit om niet het diploma of de titel te contingencyneren, maar wel de toegang tot het RIZIV-nummer. De cijfers op zich zijn niet veranderd, wat eigenlijk wil zeggen dat er een aanzienlijke versoepeling is: bepalen dat slechts een bepaald aantal mensen een diploma krijgt, is immers veel strenger dan zeggen dat men hetzelfde aantal mensen toelaat tot het RIZIV-nummer. Die laatste groep kan namelijk wel terecht op andere plaatsen en toepassingen binnen hun beroepskeuze, zonder het RIZIV-nummer. Dat is de evolutie, en ze wordt wel eens vergeten. Deze evolutie bewijst dat deze federale planningscijfers zeer soepel zijn.

U stelt zich de vraag of wat we op het Vlaamse vlak hebben gedaan, voldoende is om de organisatie van een federaal examen voor mensen die in Vlaanderen hebben gestudeerd, te vermijden. Ik kan daar niet met stelligheid op antwoorden, omdat ik natuurlijk ook niet de precieze modaliteiten ken van dat federale examen. Maar als we veronderstellen dat dat examen daadwerkelijk op deze categorie van afgestudeerden zal slaan, dan nog is het vrij moeilijk te voorspellen hoeveel van onze afgestudeerden een zelfstandige praktijk willen opzetten en dus dat RIZIV-nummer zullen willen.

De operatie waarbij destijds het aantal opleidingsinstituten in Vlaanderen werd teruggebracht van 9 hogescholen tot 4 heeft in elk geval het nodige effect gehad en geeft ons in federaal opzicht enig krediet in de aanpak van het overaanbod van kinesitherapeuten in België. Ook de verlenging van de studieduur voor de kinesitherapeuten heeft op dit vlak effecten gehad. Ik zou dat echter niet naar voren willen schuiven als een denkspoor voor de toekomst. Het is moeilijk te zeggen of die effecten zullen volstaan. Volgens prognoses zou het aantal afstuderende kinesitherapeuten in Vlaanderen voor 2005, 2006 en 2007 boven het contingent van 270 voor de Vlaamse Gemeenschap liggen. Men moet daarbij echter rekening houden met het feit dat niet alle afgestudeerde kinesitherapeuten het beroep instromen van zelfstandige, terugbetaald door het RIZIV en dat bovendien niet alle kinesitherapeuten een zelfstandige praktijk willen opzetten. Indien men dan uitgaat van het realistische scenario waarin 85 percent van de afgestu-

deerden het beroep uitoefent, waarvan twee derde in een zelfstandige praktijk, dan zou voor 2005, 2006 en 2007 het contingent langs Vlaamse zijde niet bereikt worden. Voor Franstalig België zou er een groter probleem zijn om zich daaraan te houden. Het zou dus best kunnen dat er voor Vlaanderen geen enkel probleem zal zijn, maar ook dat valt niet te voorspellen.

U vroeg aan welke andere voorstellen wordt gedacht om de overschrijding van het aantal afstuderende kinesisten in de toekomst te beperken. U suggereerde om eventueel een soort van oriëntering of een toelatingsproef te doen bij de instroom. Ik wil daar niet echt een harde uitspraak over doen, omdat deze kwestie vandaag niet aan de orde is. Ik zou wel de volgende overweging willen meegeven. Om te beginnen zijn we voor de vrije toegang tot het hoger onderwijs. Dat is een uitgangsprincipe dat we in het Vlaamse onderwijs altijd hebben gehanteerd. We maken daar een uitzondering op als we te maken hebben met beroepen die, wat hun inkomensopbouw betreft, afhankelijk zijn van financiering door de sociale zekerheid, zoals bijvoorbeeld het beroep van arts en kinesitherapeut. Voor de rest zou ik nooit een reden zien voor een uitzondering. Ik word bijvoorbeeld aangesproken door architecten, dierenartsen en anderen, die zeggen dat ik hen ook moet helpen door een of andere vorm van contingencynering. Ik begrijp wel dat ze een probleem hebben. Dat geldt ongetwijfeld voor architecten, waarvan er zeer veel zijn. Ik begrijp wel dat er daar een probleem is. Daar is een probleem van informatie en van oriëntering, maar we kunnen dat niet oplossen met een door de overheid georganiseerde contingencynering of numerus clausus, want dat is eigenlijk niet onze opdracht. Dat is wel onze opdracht als het gaat over beroepen die worden terugbetaald door de sociale zekerheid, vind ik. Maar dan vind ik dat we opnieuw het onderscheid moet maken naar methodiek. Bij de artsen contingencyneren we inderdaad op de titel, op het diploma, omdat artsen ook weinig andere uitwijkmogelijkheden hebben. Bij de kinesitherapeuten hebben we gekozen voor een contingencynering van de toegang tot het RIZIV-nummer, omdat ze die uitwijkmogelijkheden wel hebben.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Bedankt voor uw zeer uitgebreid antwoord, mijnheer de minister. Ik had wel degelijk de contingencynering tot het RIZIV-

Matthijs

nummer voor ogen, maar ik denk dat de schrik er bij veel studenten in zit. Mocht het examen doorgaan, dan zal iedere pas afgestudeerde kine-sist, ook al is hij niet van plan om een zelfstandige praktijk op te starten, daar toch aan deelnemen, omdat hij denkt: 'je weet nooit'. Op die manier wordt bepaalde mensen dus ten onrechte belet om een zelfstandige praktijk op te starten. Dat is vol-gens mij de angst die leeft bij de studenten.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik ben het volmon-dig eens met de minister. Er zijn vandaag toch een aantal sectoren waar wel een vorm van beperking tot de toegang tot het beroep bestaat. U refereert weliswaar aan de dierenartsen en de architecten, als verschillend van kinesitherapeuten en huisart-sen, maar er zijn bepaalde beroepsgroepen – in concreto de accountants – waar zich indirect het-zelfde probleem stelt. Daar wordt de toegang tot het beroep gelimiteerd door de beroepsfederatie zelf. Iemand die is afgestudeerd als accountant moet, om zich zelfstandig te kunnen vestigen, opnieuw een examen doen, dikwijls bij dezelfde professoren. Men kan dus vandaag geslaagd zijn en morgen gebuisd. Dat is een beetje een moeilijke en verwarrende situatie. Ik wil de problematiek dus enigszins opentrekken. Ik ben het volmon-dig eens met uw verhaal over de kinesisten en de artsen, maar er zijn een aantal andere beroepsca-tegorieën waar het probleem zich ook stelt maar waar de overheid geen betrokken partij is – in de betekenis van tweede of derde betaler te zijn. In de toekomst zullen we een oplossing moeten vin-den om daarop een antwoord te bieden. Ik ken op dit ogenblik de oplossing evenwel ook niet.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: U hebt gelijk. Dat is inderdaad vanuit het standpunt van de organi-satie van het onderwijs en de transparantie ervan, maar ook vanuit een breder maatschappelijk standpunt, zeer betwistbaar.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik ben het er alles-zins mee eens dat de open toegang tot de studies

zo veel mogelijk moet worden gevrijwaard, voor welke opleiding dan ook.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het behalen van een master toegepaste wetenschappen na een bache-lor wetenschappen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sannen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vor-ming, over het behalen van een master toegepaste wetenschappen na een bachelor wetenschappen.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraagstelling is ingege-ven vanuit een dubbele bekommernis. Een eerste bekommernis heeft te maken met het garanderen en het versterken van de mobiliteit van de stu-denten, een doelstelling die zeker in het Bologna-decreet opgenomen was. Een tweede bekommer-nis heeft te maken met de participatiegraad van vooral Limburgse jongeren aan het universitair onderwijs. Men stelt spijtig genoeg nog altijd vast dat de aanwezigheid van universitair onderwijs in een bepaalde provincie de participatie van jon-geren aan dat universitair onderwijs verhoogt of verkleint. Zo merken we bijvoorbeeld dat de par-ticipatie aan het universitair onderwijs, voor het onderwijsaanbod van de Universiteit Hasselt, in Limburg gelijkwaardig is aan de rest van Vlaan-deren. Juist voor het overige universitaire aanbod scoorden de Limburgse jongeren, wat hun deel-name aan het universitair onderwijs betreft, veel lager. In het licht daarvan wordt er in het zoge-naamde 'Limburgplan', dat in voorbereiding is, maar ook in de toespraak van de rector van de Universiteit Hasselt, duidelijk voor gepleit het aanbod in Limburg te versterken. Bovendien moet de mobiliteit van de studenten die in Limburg een bachelor halen, zo maximaal mogelijk kunnen

Sannen

worden ingevuld. Ik heb het dan over de mobiliteit naar de masteropleiding.

Dan kom ik bij mijn andere bekommernis. Het Bologna-decreet was duidelijk: het wilde de mobiliteit van de studenten in het universitair en hoger onderwijs versterken. Ik wil even stilstaan bij artikel 66 van het decreet, dat het volgende stelt: 'Voor de inschrijving van een masteropleiding geldt als algemene toelatingsvoorwaarde het bezit van het diploma van een bacheloropleiding'. Dat stond in paragraaf 1. In paragraaf 4 wordt echter ook heel duidelijk gesteld dat het bestuur van de instelling kan bepalen, hetzij bij wijze van algemene maatregel, hetzij bij wijze van individuele beslissing, dat de inschrijving voor een masteropleiding ook openstaat voor de personen die een andere bacheloropleiding dan deze bedoeld in paragraaf 2 met goed gevolg hebben voltooid of de bacheloropleiding in een andere afstudeer richting dan deze bedoeld in paragraaf 2 met goed gevolg hebben voltooid. Het kan weliswaar die toelating afhankelijk maken van de succesvolle voltooiing van specifiek daartoe ontworpen voorbereidingsprogramma's of -modules.' Het is dus niet zo dat een bachelor A enkel en alleen toelating geeft om een master A te volgen. Het moet net zo goed kunnen dat men naar AB of B overgaat, mits in de bacheloropleiding bepaalde modules of een bepaald studieaanbod worden gevolgd.

Het Bologna-proces had natuurlijk de internationale mobiliteit voor ogen, maar ook intern, binnen Vlaanderen, moet die er zijn. We droomden zelfs van een ideale mobiliteit, waarbij het mogelijk zou zijn dat een student die een bepaalde master volgt, bepaalde credits zou moeten kunnen halen in een andere universitaire instelling om zijn master te verwerven in de moederinstelling. In mijn tijd doceerde men aan de KU Leuven alleen maar existentiële fenomenologie. Voor bepaalde studenten die een master wilden behalen in Leuven, was het misschien interessant geweest, mochten ze daartoe ook enkele credits hebben kunnen behalen bij professor Kruithof of professor Vermeersch in Gent. Dat is natuurlijk een maximale concretisering van het begrip 'mobiliteit'. Ik wil me echter beperken tot de overgang van bachelor naar master in de diverse instellingen.

Mijn vraag gaat uit van een concrete Limburgse situatie. Momenteel bestaat daar de mogelijkheid voor de kandidaten fysica, chemie en wiskunde om een voortgezette opleiding, dus een masteropleiding, toegepaste wetenschappen te volgen aan de Technische Universiteit Eindhoven. Wie dus momenteel zijn kandidatuur in de zuivere wetenschappen heeft behaald aan wat in de toekomst de Universiteit Hasselt zal heten, kan automatisch overstappen naar een opleiding aan de Technische Universiteit Eindhoven, op voorwaarde dat hij bepaalde modules heeft gevolgd in de kandidatuur. Hij kan daar een diploma burgerlijk ingenieur, dus in de toegepaste wetenschappen, behalen. Daar heeft men dus een duidelijke mobiliteit georganiseerd, in dit concrete voorbeeld naar de toegepaste wetenschappen.

Nu de kandidaturen worden omgevormd tot bacheloropleidingen, wordt er momenteel onderhandeld tussen het LUC en de Technische Universiteit Eindhoven om dezelfde vlotte overgang mogelijk te maken van de bacheloropleiding wetenschappen naar de masteropleiding toegepaste wetenschappen. Zo worden de mogelijkheden voor de studenten vergroot. Zij stromen in een bacheloropleiding in, maar hebben een grotere uitstroombemogelijkheid via de masteropleiding. Niet alleen versterkt dit de participatie van Limburgse studenten aan de toegepaste wetenschappen binnen het universitaire onderwijs, maar er wordt ook tegemoetgekomen aan een vraag die al lang leeft. We hebben te weinig studenten toegepaste wetenschappen. Om daar een grotere instroom te krijgen, heeft men enkele jaren geleden het toelatingsexamen voor burgerlijk ingenieurs wat versoepeld.

Ik gaf een specifiek Limburgs voorbeeld, maar kan me voorstellen dat dit ook zou kunnen gelden voor andere opleidingen en andere situaties in Vlaanderen. Het is merkwaardig dat de mobiliteit tussen de Universiteit Hasselt en de Technische Universiteit Eindhoven vlot is georganiseerd, terwijl een dergelijke mobiliteit momenteel onmogelijk is binnen Vlaanderen. Dit gebeurt noch bij de KU Leuven, noch bij de universiteiten in Brussel of de Universiteit Antwerpen. Momenteel bestaat er daar een veeleer protectionistische reflex, waardoor die soepele overgangen niet kunnen worden verwezenlijkt. Ik weet wel dat volgens het decreet de universiteiten zelf bevoegd zijn om te bepalen

Sannen

onder welke voorwaarden die mobiliteit en die overgangen mogelijk zijn. Ik vind het echter niet kunnen dat we een mobiliteit die internationaal kan, niet intern kunnen realiseren binnen Vlaanderen.

De vraag rijst zelfs of het associatiemodel dat we hebben ingevoerd in het kader van de Bologna-afspraken niet veeleer de flexibiliteit en de mobiliteit van studenten afremt. Men tracht immers studenten binnen de eigen associatie te laten doorstromen, en liefst niet tussen associaties onderling. Dat druist in tegen de filosofie van het decreet dat we hebben goedgekeurd en zeker tegen die van de Bologna-afspraken.

Mijnheer de minister, ondersteunt u de doelstelling van de Universiteit Hasselt om een optimale toegang tot masterdiploma's te organiseren? Dat betekent dus dat er geen bijkomende bacheloropleidingen moeten worden gevolgd, maar wel dat met de nu aangeboden bachelors een optimale toegang tot diverse masteropleidingen in Vlaanderen kan worden gerealiseerd. Is het consistent, gezien de doelstelling inzake mobiliteit van de Bologna-filosofie, dat een bachelor wetenschappen een master toegepaste wetenschappen kan behalen in het buitenland, weliswaar mits bepaalde modules aanwezig zijn in de bacheloropleidingen, maar niet in Vlaanderen zelf? Zijn er in Vlaanderen vergelijkbare situaties met het net geschetste voorbeeld van Hasselt? Ik weet dat er in het verleden een vergelijkbare situatie was bij de overgang een hogeschoolopleiding kinesitherapie naar een universitaire opleiding. Diverse universiteiten vulden dat verschillend in. Is het uw bedoeling die mobiliteit in het hoger onderwijs, ook in Vlaanderen, zo maximaal mogelijk te realiseren?

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil deze zaak niet alleen regionaal bekijken, vanuit de situatie in Limburg, met de Universiteit Hasselt. Ik weet trouwens niet of die laatste benaming al officieel is. Het klopt dat momenteel de doorstroming van de voormalige kandidaturen naar de licenties werd bepaald door de ontvangende universiteit. In het verleden zijn er terzake heel wat knelpunten

en problemen geweest. De heer Sannen heeft volledig gelijk wat de filosofie van het decreet betreft wanneer het gaat over de maximale flexibiliteit. In het decreet heeft men het aantal brugprogramma's niet willen enten op de doorstroming van bachelor naar master, maar wel op de doorstroming van een professionele bachelor naar een academische master. Daar zou een brugprogramma wel noodzakelijk kunnen zijn. Een concreet voorbeeld is het doorstromen van de opleiding sociaal assistent naar een opleiding sociologie. De finaliteit van de beide is immers totaal verschillend. Er was ook de filosofie inzake het doorstromen van een opleiding van 2 jaar naar een opleiding van 2 jaar of van 3 jaar.

De accreditatie bij de omvorming naar bachelor en master is vandaag nog niet rond. Toch zou de doorstroming op basis van een geaccrediteerde bachelor naar een master in een vervolgopleiding die aansluit bij de oorspronkelijke bachelor eigenlijk probleemloos moeten kunnen plaatsvinden, volgens de geest van het decreet. De heer Sannen geeft een heel goed voorbeeld, dat ik ook van nabij heb kunnen meemaken. Eindhoven had er geen probleem mee om kandidaatsstudenten van het LUC te ontvangen, maar Vlaamse universiteiten hebben daar steeds wat moeilijk over gedaan, vanuit een protectionistische reflex. Mijn persoonlijke verklaring daarvoor is ook dat de universiteiten het liefst hadden gehad dat die studenten meteen vanaf het begin bij hen waren ingestroomd. Dat is niet zo vreemd.

Indien we straks geaccrediteerde opleidingen en bachelors hebben, en de doorstroming naar de masteropleiding moet internationaal mogelijk zijn, zonder remmen, dan rijst de fundamentele vraag of in Vlaanderen een gelijkaardig vervolgtraject naar een masteropleiding zonder knelpunten of brugprogramma mogelijk is.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, om deze vraag te kunnen beantwoorden, moeten we eerst de doelstellingen van het structuurdecreet goed definiëren. Het is steeds de bedoeling geweest een optimale toegang tot masteropleidingen te garanderen. Ik kan deze doelstelling helemaal onderschrijven. Het is nooit de bedoeling geweest dat iedereen die een bachelor-

Vandenbroucke

opleiding heeft gevolgd, aan eender welke masteropleiding kan beginnen. Het is belangrijk dat we het daarover eens zijn.

Het is steeds de bedoeling geweest om mobiliteit, transparantie, duidelijkheid en een zekere convergentie met betrekking tot kwalificatieniveaus te realiseren. Binnen flexibele onderwijsprogramma's moet de doorstroom naar een masteropleiding zo goed mogelijk verlopen. De beoordeling moet evenwel op basis van de kwalificaties van de houder van het bachelordiploma gebeuren. De heer Sannen heeft daarnet alle mogelijkheden opgesomd.

Het decreet bepaalt dat de rechtstreekse toegang tot elke masteropleiding door minstens één bacheloropleiding moet worden gegarandeerd. De instellingen kunnen bepalen dat de inschrijving voor een masteropleiding eveneens openstaat voor afgestudeerden die een bacheloropleiding met andere opleidingskenmerken hebben gevolgd en met succes een voorbereidingsprogramma hebben voltooid. Studenten met een professioneel bachelordiploma kunnen tot een masteropleiding worden toegelaten indien ze met succes een schakelprogramma hebben doorlopen. Het bestuur van een onderwijsinstelling kan de inhoud en de studieomvang van een voorbereidingsprogramma vrij differentiëren. De studieomvang van een schakelprogramma varieert tussen 45 en 90 studiepunten. Op basis van elders verworven competenties en kwalificaties kan de minimale studieomvang van een schakelprogramma worden verminderd of zelfs tot nul worden herleid.

In bepaalde gevallen kan het invoeren van voorbereidings- en schakelprogramma's als een rem op de optimale doorstroming naar masterprogramma's worden beschouwd. Deze maatregel is evenwel het gevolg van een kwaliteitsreflex. Indien we tot kwalitatieve, internationaal erkende masteropleidingen willen komen, moeten we kunnen garanderen dat de instromende studenten over de noodzakelijke startkwalificaties en -competenties beschikken. Een automatische mobiliteit die enkel voor Vlaamse studenten zou tellen, krijgen we op Europees niveau niet uitgelegd. Dit zou problemen veroorzaken. Bovendien zouden we de overige Europese landen niet kunnen uitleggen waarom we over een onderhandse afspraak beschikken

die de kwaliteitsbeoordeling van de Vlaamse instroom door de ontvangende universiteit laat vallen. We moeten ons consequent opstellen. De door ons gewenste mobiliteit en de kwaliteitsbeoordeling door de universiteit die de masterprogramma's aanbiedt, zijn met elkaar verbonden.

Wat het organiseren van opleidingen betreft, beschikken de instellingen over een zeer grote autonomie. Het LUC heeft hiervan in het verleden gebruik gemaakt om een overeenkomst met de Technische Universiteit Eindhoven te sluiten. Kandidaten in de wis-, natuur- en scheikunde konden naadloos naar de overeenkomstige ingenieursopleidingen doorstromen. In het tweede jaar van hun kandidaatopleiding konden studenten zelfs een aantal opleidingsonderdelen naar keuze volgen. Deze opleidingsonderdelen waren specifiek op de doorstroming naar de Technische Universiteit Eindhoven gericht en werden door het ZAP-personeel van deze Nederlandse instelling verzorgd. Het LUC had in dit verband een hele organisatie opgezet.

De nieuwe regelgeving voor het hoger onderwijs, bestaande uit het structuurdecreet en het flexibiliseringsdecreet, bevat sterke impulsen om de optimale toegang tot de masterdiploma's te garanderen en om de mobiliteit te stimuleren. De instellingen moeten deze principes in de praktijk brengen.

Hoewel het hier om een groeiproces gaat, beogen een aantal recent genomen initiatieven reeds een betere doorstroming en een grotere mobiliteit. Zo voeren de universiteiten die opleidingen in de toegepaste en de biologische wetenschappen inrichten besprekingen om een naadloze overgang van een bachelor in de wetenschappen naar een master in de toegepaste of in de toegepaste biologische wetenschappen te bewerkstelligen. Het is de bedoeling dat een student binnen het aanbod aan opleidingsonderdelen en onder machtiging van de bevoegde examencommissie een keuze maakt die een probleemloze doorstroming naar een masteropleiding in de toegepaste of in de toegepaste biologische wetenschappen mogelijk maakt.

In het hogeronderwijsregister staan een aantal mogelijkheden tot directe doorstroming vermeld. Aan de Universiteit Gent kunnen studenten met een bachelordiploma in de wetenschappen onmiddellijk naar een master in de aquaculture in het

Vandenbroucke

studiegebied toegepaste biologische wetenschappen doorstromen. Aan de Universiteit Gent kunnen studenten met een bachelordiploma in de wetenschappen onmiddellijk naar een master in de ruimtelijke planning in het studiegebied toegepaste wetenschappen doorstromen. Aan de KUL staat de master in de nanotechnologie open voor studenten met een bachelordiploma in de ingenieurswetenschappen, in de bio-ingenieurswetenschappen, in de fysica, in de chemie, in de biologie en in de biochemie. Er zijn ongetwijfeld nog andere voorbeelden te vinden. Ik heb gewoon even snel het hogeronderwijsregister geraadpleegd.

Aangezien de initiële masteropleidingen pas in het academiejaar 2007-2008 van start gaan, zijn een aantal instellingen nog volop bezig met het uitwerken en het opstellen van de volledige lijst van aansluitmogelijkheden en vervolgopleidingen. Ik kan hierover dan ook nog geen definitief oordeel vellen.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord, maar zou niet graag wachten tot u een definitief oordeel kunt vellen. Ik weet wat de autonomie van de instellingen inhoudt, maar het is belangrijk om 'incentives' te geven opdat de universiteiten de mogelijkheid krijgen om onderlinge afspraken te maken en samenwerkingsverbanden op touw te zetten. Een aantal universiteiten beperkt zich tot bacheloropleidingen. Een vlotte doorstroming van bachelor in de wetenschappen naar master in de toegepaste wetenschappen is dus zeer belangrijk. Weliswaar moeten de bacheloropleidingen de nodige opleidingsonderdelen bevatten. Dat was trouwens de afspraak met de universiteit van Eindhoven. Die universiteit wordt meestal heel hoog gerangschikt voor wat de toegepaste wetenschappen betreft. Leuven erkent dat. Rector Oosterlinck heeft me dat in een gesprek bevestigd.

Ik zou het betreuren dat een eventuele doorstroming enkel binnen de eigen associatie zou kunnen. Dat zou trouwens ingaan tegen de filosofie van het Bologna-decreet. Het zou misschien wel in het belang van de instelling zijn, maar niet in het belang van de student. Wij moeten de zaak vooral benaderen vanuit het belang van de stu-

dent. Als er onvoldoende mogelijkheden tot doorstroming worden gecreëerd, dan moet de VLIR de nodige impulsen geven om openheid te creëren. We mogen niet wachten op een evaluatie achteraf, wanneer blijkt dat alles zich louter binnen de eigen associatie afspeelt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Caroline Gennez tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tarifiering voor advertenties van onderwijsinstellingen in het jongerentijdschrift Maks!

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gennez tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tarifiering voor advertenties van onderwijsinstellingen in het jongerentijdschrift Maks!.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben graag te gast in deze commissie met een vraag over een probleem waarop de vertegenwoordigers van de hogescholen me hebben gewezen.

Voor mijn fractie is het communicatieproject Klasse dat al ettelijke jaren bestaat, heel positief. Het verdient verdere ondersteuning. Het project ressorteert rechtstreeks onder het departement Onderwijs, maar de redactionele onafhankelijkheid is groot. Dat moet zo blijven, want die onafhankelijkheid is deels verantwoordelijk voor het succes van de tijdschriften van het Klasse-project. Communicatie op maat is van groot belang. De doelstelling is immers het stimuleren van participatie en democratisch engagement bij alle betrokkenen uit de onderwijswereld. Zeker de communicatie gericht tot de leerlingen, is van groot belang.

Onder het project vallen vier publicaties: Klasse voor Leerkrachten, Klasse voor Ouders, Maks! en Yeti. Het tijdschrift Maks! richt zich tot leer-

Gennez

lingen van de tweede en derde graad secundair onderwijs. Mijn vraag betreft de advertenties in dat blad. Het lanceerde een aanbod, gericht tot de hogescholen om de opleidingen via advertenties bekend te maken. Het is een goede zaak dat de hogescholen en universiteiten zich rechtstreeks tot de doelgroep kunnen richten. Maks! heeft immers een oplage van 210.000 exemplaren en bereikt 91 percent van de doelgroep van toekomstige universiteits- en hogeschoolstudenten. Ik vind het ook goed dat de hogeronderwijsinstellingen hun aanbod zo bekend kunnen maken.

Toen we zagen welke tarieven werden aangerekend, konden we niet anders dan de wenkbrauwen fronsen. Ze zijn immers marktconform: 2.871 euro voor een halve pagina en 4.785 voor een volledige pagina. De onderwijsinstellingen krijgen hierop een korting van 10 percent. De advertentie kan rendabel zijn omdat de doelgroep rechtstreeks wordt aangesproken, maar ik vraag me toch af of het geen vestzak-broekzakoperatie betreft. Het departement Onderwijs subsidieert immers zowel Klasse als de hogescholen en universiteiten.

Vindt u dergelijke tarieven voor onderwijsinstellingen verantwoord? Vindt u het verantwoord dat een tijdschrift van de overheid de concurrentie tussen de hogescholen op een commerciële manier laat spelen? Overweegt u initiatieven, die een oplossing kunnen bieden?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Gennez, ik verheug me over uw lovende woorden voor het tijdschrift Klasse. Het klopt dat de tijdschriften een zeer groot bereik hebben en ook echt worden gelezen. De tijdschriften richten zich inderdaad tot specifieke doelgroepen. Daarom wordt de redactie vaak geconfronteerd met de vraag om advertenties op te nemen. Onder bepaalde voorwaarden wordt positief gereageerd op die vraag om de eenvoudige reden dat zo een aantal kosten ten laste kunnen worden gelegd van anderen en er geen meeruitgaven zijn bij de overheid.

Ik wil wel beklemtonen dat de publiciteitsregie niet is uitbesteed. Die is al vijftien jaar in handen

van Klasse zelf, zodat er toezicht blijft bestaan op de publiciteit. In de bladen voor leerkrachten, ouders en leerlingen wordt toegezien op de aanvaardbare vormen van publiciteit in de overheidspublicatie. Daarvoor werd ook het advies ingewonnen van de commissie Zorgvuldig Bestuur.

Omdat verscheidene instellingen uit het hoger onderwijs wilden adverteren in het jongerentijdschrift Maks!, stuurde de redactie ook een brief naar de andere instellingen. Op die manier zouden zij niet worden geconfronteerd met een plotse vaststelling, maar zouden zij zelf kunnen beslissen of zij ook een advertentie plaatsen. Uiteraard beslist elke instelling autonoom over de middelen en de kanalen om te adverteren. Daarvan getuigen de vele direct mails die laatstejaarsstudenten ontvangen of de advertenties in onderwijsbijlagen van kranten en tijdschriften.

Het is niet zo dat de tarieven van Klasse en Maks! exuberant zijn. Integendeel: de tarieven van Klasse en Maks! liggen een heel stuk lager dan de tarieven in vergelijkbare bladen. De administratie van Klasse heeft een foutje gemaakt in de brief die naar de hogescholen is verstuurd. Zo werden per vergissing niet de tarieven van Maks! doorgestuurd maar de iets duurdere van Yeti. Yeti is het blad voor de vijfde graad basisonderwijs. Het verschil is niet groot. Ondertussen kregen de instellingen de correcte prijzen. Het is nu duidelijk dat een halve pagina in Maks! 2.314 euro en een volledige pagina 3.471 euro kost, wat neerkomt op 1 tot 2 eurocent per bereikte leerling, of een twintigste van een gewone postzegel. Het gaat dus om goedkope communicatie.

Uw vraag heeft me echter wel doen nadenken. Voor volgend schooljaar overweeg ik van Maks! een extra editie te maken waarin alles over studiekeuzen – inclusief de advertenties van de instellingen – wordt gebundeld. Daarover is echter nog niets beslist. De instellingen uit het hoger onderwijs zouden gratis of tegen een zeer sterk gereduceerde – voor iedereen aanvaardbare – prijs in deze extra editie kunnen adverteren. Deze editie, vooral gericht op alle laatstejaars secundair onderwijs, zou dan kunnen verschijnen in januari, ter ondersteuning van de SID-ins.

Ik vind dus dat hogescholen in principe in Klasse en Maks! kunnen adverteren, maar dat daarmee zeer omzichtig moet worden omgesprongen. Ik

Vandenbroucke

wens de competitie tussen onderwijsaanbieders niet in een commerciële advertentieslag te laten ontaarden. De correcte informatie aan de potentiële student moet voorop blijven staan. Ik doe hierbij ook een oproep tot zelfregulering aan de hogeronderwijssector. De universiteiten hebben een aantal jaren geleden zelf een protocol afgesproken waarbij zij toezeggen geen commerciële publiciteit te voeren. Ik nodig de universiteiten en hogescholen uit om onderling zelf de grenzen af te spreken waarbinnen adverteren functioneel is. We kunnen met Maks! wel een beleid voeren, maar op de inhoud van de onderwijsbijlagen van kranten en tijdschriften hebben we natuurlijk geen invloed.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik sluit me aan bij zijn oproep tot zelfregulering. Ik denk dat zo'n aanpak voor alle sectoren, en zeker voor het onderwijs, de beste manier is om niet te vervallen in een commerciële schoolstrijd zonder weerga. Ik wil de minister ook aanmoedigen om werk te maken van het voorplan om volgend jaar een bijzonder nummer uit te brengen waarin alle hogeronderwijsinstellingen hun aanbod kunnen bekend maken. Dat hoeft niet altijd via reclame te gebeuren. Misschien verdient het aanbeveling dat de redactie van Maks! zelf op onderzoek uittrekt. Dat zorgt misschien ook voor andere inzichten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over cultuur op school

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over cultuur op school.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, mijn vraag is geïnspireerd door een artikel in Klasse, het tijdschrift dat hier wel meer als inspiratiebron fungeert. In de beleidsnota erkent de minister de grote inspanningen die het beleid en het departement Onderwijs, in samenwerking met heel wat partners op het terrein, zich de voorbije jaren hebben getroost om meer cultuur naar de school te brengen en de leerkrachten en leerlingen meer met cultuur in aanraking te brengen. De minister wil op dat vlak nog meer doen.

Uit het artikel blijkt dat thuis cultuur hoog scoort, maar in de school laag. De cijfers tonen aan dat de belangstelling voor cultuur groot is, maar ook dat de leerlingen vinden dat de school en de leerkrachten nog te weinig rond cultuur doen. In de periode dat ik mijn vraag uitschreef, las ik een artikel van de heer Mark Elchardus dat indirect ook tijdens de bespreking van de beleidsnota aan bod kwam. Toen werd gesproken over thema's die waren aangeraakt in de geschriften van de heer Luc Huyse over democratisering en van de heer Elchardus over de relaties cultuur-thuismilieu-onderwijs. Het ging over de moeilijke meetbare invloed van sociaal-culturele en culturele factoren in het thuismilieu op de schoolprestaties. Het liep allemaal samen, maar het zet me ertoe aan op te merken dat we de factor cultuur misschien wat onderschatten in het onderwijs. Die wordt momenteel zeer passief benaderd. We herinneren het ons nog uit onze eigen schooltijd: theatervoorstellingen die we 'ondergingen', maar die vaak moeilijke stukken waren. We waren niettemin blij dat we een namiddag vrij hadden. Ik heb mijn culturele bagage achteraf gelukkig kunnen aanvullen.

Mijnheer de minister, ik ken alleen het cijfermateriaal van Klasse. Zijn er andere cijfers of onderzoeken beschikbaar? Zo ja, zijn die gelijklopend of eerder afwijkend? Zoals ik al zei, is er vooral een passieve beleving van cultuur. Het gaat om een kennismaking zonder dat er veel interactie is. Professor Soetaert zegt in Klasse dat onderwijs kunst veel te cognitief benadert. Hij pleit ervoor om cultuur binnen het curriculum te laten vallen. Ik ben het daar niet volledig mee eens. Wat is uw standpunt?

Van Baelen

Ik was verbaasd over een artikel van december 2004 waarin u het hebt over cultuurbeleid. U zegt daarin: 'Ik wil een twijfelzone creëren tussen de verplichte schooltijd en vrije tijd van jongeren.' U zegt over minister Anciaux: 'Ik zit niet meer in de fase van een vrijage, maar ik voel me al verloofd en zit vol plannen'. Als u dat zegt, willen we natuurlijk graag weten wat die plannen zijn.

In uw beleidsnota legt u de nadruk op de intermediaire en coördinerende rol van de Canon cultuurcel. Zal uw appreciatie ook positieve gevolgen hebben op het vlak van financiële en personele ondersteuning van de cel? Er zal ook een correlatie nodig zijn met de minister van Cultuur. Die was in het verleden niet altijd even positief. De een plukte nogal eens de bloemetjes van de andere. U zegt zelf: '...misschien niet te veel individuele bloemetjes, want we willen alle bloemetjes in een bloemenperk structureren en zo de versnippering verminderen'. Wat betekent dat?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik volg de redenering van de heer Van Baelen helemaal. De cultuurbeleving is sterk afhankelijk van de school en de individuele leerkracht. Als deze de steun krijgt van de directie, dan zal hij gemakkelijker initiatieven ontplooiën. Als er desinteresse is of zelfs tegenwerking van de directie, dan zal de leerkracht snel zijn of haar pogingen staken.

Er is gesproken over interactie met kunstenaars en ruimte voor leerlingen om zelf kunstvormen uit te proberen. Kunstenaars die met leerlingen werken, zijn eerder de uitzondering dan de regel. Vaak is er ook een financiële drempel en veel hangt af van de goodwill van kunstenaars. Ik geef een concreet voorbeeld. Ik ken een oudere kunstenaar die voor zichzelf niets meer te bewijzen heeft en geen carrière meer beoogt, een zekere Anton Wittoeck. Hij gaat heel graag in op vragen van scholen om één of meerdere dagen aan kunstprojecten te werken met leerlingen. Wat brengt hem dat op? Dankbaarheid en voldoening omdat hij jongeren in contact heeft gebracht met kunst. Wat kost het hem? Zijn tijd en materiaal. Op het einde schenkt hij zijn werk ook aan de school. Dat deze kunstenaar een uitzondering is, is gezien de financiële

aspecten goed te begrijpen. Mijnheer de minister, kunnen kleinschalige projecten financieel worden ondersteund door de Vlaamse Regering?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Cultuur en alles wat ermee te maken heeft, ligt vast in de eindtermen en programma's. We mogen dat niet uit het oog verliezen. In het onderwijs gebeurt op heel wat plaatsen al heel veel. Er is vaak betrokkenheid en interactie van en met kunstenaars in allerlei projecten. Ik wil erop wijzen dat financiële remmingen inderdaad vaak aan de basis van de problemen liggen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de auteursrechten. Dat wil niet zeggen dat ik ervoor pleit om die af te schaffen, maar ze kunnen wel een drempel vormen bij het organiseren van bepaalde binnenschoolse activiteiten.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, in het februarinummer peilde Klasse via de K-test naar de beleving van cultuur in het onderwijs. De resultaten van die peiling bevatten een aantal kernpunten die ik hier even zal behandelen.

Zowel de jongeren en de tieners als de leerkrachten en de ouders gaven zichzelf een vrij hoge score van gemiddeld 6,8 op 10 voor kunst en cultuur. Algemene stellingen die peilden naar de plaats van kunst en cultuur op school, scoorden ook nog vrij goed, maar zodra er werd gevraagd naar een oordeel over de creatieve en concrete kunstimpulsen op school, zakte de barometer aanzienlijk.

Het feit dat vooral jongeren bijna overal het laagste waardeoordeel uitspreken doet vermoeden dat cultuur in het secundair onderwijs de minste ruimte krijgt en dat het aanbod zeer cognitief is. Het lijkt erop dat leerkrachten wel denken dat ze op school met kunst en cultuur bezig zijn, maar dat dat minder goed overkomt. Het kan ook dat ze er al bij al te weinig aandacht aan besteden.

De K-test geeft dus een beetje een contradictoair beeld. Enerzijds schat men zichzelf hoog in, maar anderzijds wordt er gezegd dat er op school weinig gebeurt.

In reactie op de cijfers pleitte professor Soetaert voor een sterkere integratie van kunst en cultuur

Vandenbroucke

in het onderwijs. Hij zei: 'Ik denk niet dat cultuur buiten het curriculum mag vallen. Er vakoverschrijdende eindtermen van maken vind ik dus geen goed idee. Dat verwatert snel. Maar cultuur verdient wel een aparte plaats in het curriculum en in de evaluatie.'

De cultuurbeleving van jongeren werd recent onderzocht naar aanleiding van het onderzoeksproject van de vakgroep TOR van de VUB over de maatschappelijke participatie van jongeren. Uit de cijfers blijkt eveneens dat jongeren veel belang hechten aan cultuurvormen zoals muziek en media. Wel blijken de sociale afkomst van de jongeren en de gevolgde onderwijsrichting bepalend voor de kennis en de appreciatie van het culturele aanbod. Zo hebben jongeren die een BSO-opleiding volgen en uit een lagere sociale klasse komen, een grotere 'amusementsdimensie' in hun culturele keuze dan jongeren uit een ASO-opleiding. Deze laatste blijken geen afkeur te hebben van de populaire genres, maar hebben wel een ruimere culturele interesse.

Ook onderzoeker Devos peilde naar de culturele interesse van jongeren in zijn studie 'Ambrassadeurs'. Die studie werd beëindigd op 17 oktober 2004. Op basis van gelijkaardige bevindingen als die van de vakgroep TOR pleitte deze onderzoeker voor een sterke inbedding van kunst en cultuur in het onderwijs, met grote aandacht voor het basisonderwijs. Op jongere leeftijd blijkt de school immers een prominente rol te spelen in de culturele diversiteit. Jongeren die op jonge leeftijd via de school met kunst en cultuur in aanraking komen, hebben 83 percent meer kans op een actieve cultuurdeelname later.

Wat leerkrachten betreft, is er geen ander vergelijkbaar globaal cijfermateriaal beschikbaar. Wel werd recent wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd over media-educatie en onderwijs. We hebben dat op 17 februari 2005 bekendgemaakt. Daaruit bleek dat leerkrachten media-educatie erg belangrijk vinden, maar dat meer dan 80 percent van de ondervraagden nood had aan een 'meer gericht vormingsaanbod'. Uit het evaluatierapport van de lerarenopleiding 2000-2001, waarbij werd gepeild naar de invulling van de basiscompetenties, bleek echter ook dat in de opsomming van de functionele gehelen alleen 'de leraar als

cultuurparticipant' echt ter discussie staat. Voor een grote groep mensen is het niet evident dat de opleiding daarin moet voorzien. Die discussie manifesteert zich vooral in verband met de GPB-opleiding en ten dele ook in verband met de academische lerarenopleiding.

Op basis van de reeds aangehaalde onderzoeksresultaten en de rapporten van de Canon cultuurel heb ik al beslist om volgend schooljaar extra aandacht te besteden aan de promotie van actieve cultuurparticipatie op school. De Canon cultuurel zal hiervoor in samenwerking met culturele en vormingsinstellingen een aantal gerichte projecten uitwerken en die aanbieden aan scholen en leerkrachten. De mogelijke acties zullen ook worden besproken met de verschillende onderwijsinrichters.

Het departement Onderwijs biedt ook via onder andere de DynaMo2-projecten al meer dan 10 jaar aan scholen de kans om via een extra financiële ondersteuning op school actief met kunstenaars en organisaties te werken. Op dit ogenblik wordt binnen de stuurgroep van dit project, waarin ook de vertegenwoordigers van de verschillende inrichters van onderwijs zetelen, bekeken hoe deze impuls verder kan worden uitgebouwd.

Wat het pleidooi van professor Soetaert betreft om cultuur een meer prominente plaats binnen de eindtermen te geven, is het zo dat binnen de huidige eindtermen kunst en cultuur reeds een volwaardige plaats in het curriculum innemen.

In het basisonderwijs is muzische vorming een van de vijf leergebieden en dus even belangrijk als bijvoorbeeld wiskunde of taal. In de eerste graad van het secundair onderwijs zijn de vakgebonden eindtermen voor artistieke opvoeding opgenomen, maar ook in de andere vakgebieden zoals Nederlands, geschiedenis en moderne vreemde talen wordt aandacht besteed aan kunst en cultuur. In de tweede en derde graad secundair wordt deze aandacht binnen diverse vakken en onderwijsniveaus doorgetrokken, waarbij ook de vakoverschrijdende eindtermen muzisch-creatieve vorming een extra stimulans geven om in alle vakken culturele aspecten aan bod te laten komen.

De mogelijkheid om cultuur op een dergelijke diverse en geïntegreerde wijze aan te bieden, sluit mijns inziens nauw aan bij het huidige culturele

Vandenbroucke

en maatschappelijke klimaat. Daarnaast is er ook een goed uitgebouwd kunstsecundair en hoger kunstonderwijs én kunnen alle kinderen en jongeren gebruik maken van een goed uitgebouwd en uiterst democratisch deeltijds kunstonderwijs. Het staat scholen bovendien vrij om, binnen de autonomie van het onderwijs, te bekijken in welke vorm en op welke pedagogische wijze ze deze eindtermen willen bereiken. Zo is het al dan niet aanbieden van een vak als esthetica – wat ook in het artikel met professor Soetaert aan bod komt – geen beslissing van het departement maar van de inrichtende macht van de school. Het feit dat het departement Onderwijs, naast onder andere de afdeling DKO en de inspanningen die binnen de administraties basis, secundair en hoger onderwijs worden geleverd, al tien jaar een cultuurcel binnen de administratie telt, bewijst dat de aandacht voor cultuur in het onderwijs vanuit het departement prominent aanwezig is en dat er voortdurend stimulansen worden gegeven. Ik zou dit willen besluiten met te zeggen dat er eigenlijk al heel wat gebeurt. Als u bijvoorbeeld de website van de Canon cultuurcel bekijkt, zult u merken dat die vrij indrukwekkend is. Ik kom daar dadelijk nog even op terug.

U vroeg ook of we onze appreciatie voor de Canon cultuurcel ook zouden vertalen in financiële of personele ondersteuning. Daarvoor moet ik natuurlijk kijken naar mijn huidige globale budgettaire ruimte, en die is beperkt. Ik wil gerust erkennen dat we vanuit Onderwijs niet bijzonder veel middelen aan cultuur besteden, als we dat bijvoorbeeld vergelijken met Nederland of met het Verenigd Koninkrijk. Ik denk wel dat we een zeer dynamische ploeg hebben.

Ten slotte wil ik het hebben over mijn vrijage met minister Anciaux, die een verloving is geworden. Ik heb dat inderdaad allemaal gezegd in Antwerpen. Het ging daarbij niet zozeer over minister Anciaux, met wie ik het overigens zeer goed kan vinden, maar over de relatie tussen de departementen. Naar mijn gevoel, gebeurt er zeer veel, maar het is niet allemaal optimaal gestructureerd. Ik denk dat de opdracht voor deze legislatuur vooral bestaat uit structureren, bijvoorbeeld ervoor zorgen dat een leerkracht bij een schoolteam gemakkelijk het goede aanspreekpunt vindt voor een bepaald cultureel terrein, daar waar men

nu dikwijls zit met een wirwar aan gegevens en misschien door het bos de bomen niet meer ziet.

Er is al wel structuur. Sinds april 2004 wordt, in opvolging van het protocol onderwijs-cultuur en de aanbevelingen van de adviescommissies, maandelijks overleg gepleegd tussen de administratie Cultuur en het departement Onderwijs. In dit overleg wordt de praktische samenwerking besproken: gezamenlijk onderzoek, afstemming van initiatieven en uitwisseling van gegevens en dossiers. Het gaat daar echter ook over de vraag hoe we de bestaande expertise gezamenlijk verder kunnen ondersteunen en uitbouwen. Ook tussen de beide kabinetten werd hierover al een aantal keren van gedachten gewisseld.

Mijn bedoeling is om eind dit jaar op basis van deze gesprekken concrete maatregelen en formele samenwerkingsverbanden tot stand te brengen. Ik wil dus inderdaad een meer gestructureerd samenwerkingsverband met Cultuur. Ik denk dat we moeten proberen te valoriseren wat we de voorbije jaren hebben opgebouwd. Dat is dus behoorlijk indrukwekkend, maar dat moet nu wat steviger en rijker worden dankzij een betere structuur. In de mate dat we de budgettaire mogelijkheden hebben, kunnen we daar eventueel ook budgettair meer voor doen, maar ik denk dat dat eigenlijk niet de hoogste nood is. De meest onmiddellijke nood is een betere structurering, lijkt me.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik hoop dat de versnippering inderdaad kan ophouden en dat zijn vrijage/verloving tot een samenlevingscontract, in welke vorm dan ook, kan leiden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het spijsel-sms-systeem

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het Nederlandse spijbel-sms-systeem

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Helsen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het spijbel-sms-systeem, en van de heer Marginet tot vice-minister-president Vandenbroucke, over het Nederlandse spijbel-sms-systeem.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, half februari werden we door de media geïnformeerd over het feit dat twee bedrijven Vlaamse scholen een spijbel-sms-systeem aanbieden. Het is een computerprogramma dat wordt geïnstalleerd en dat leerkrachten toelaat op een vrij eenvoudige manier ouders op de hoogte te brengen van het feit dat hun kinderen niet op school zijn en dus waarschijnlijk spijbelen. De bedrijven gaven aan dat hun systeem al uitgetest is in Nederland en Wallonië en dat daarmee positieve resultaten werden geboekt. Ze willen dat systeem dus ook introduceren in de Vlaamse scholen.

In diezelfde periode hebben we hier in het Vlaams Parlement een hoorzitting gehouden over de spijbelproblematiek in Vlaanderen. Van de verschillende sprekers daar, hebben we toch wel heel duidelijk vernomen dat spijbelen niet zelden moet worden bekeken als een symptoom van andere problemen die bij die leerlingen aanwezig zijn. Die sprekers zeiden ook dat in de meeste gevallen toch duidelijk blijkt dat een intensieve begeleiding van de leerlingen en hun omgeving heel belangrijk is en dus ook dat er contacten worden gelegd met de ouders. Ze vertelden ook dat heel vaak een nood aan opvoedingsondersteuning duidelijk wordt als het gaat over de spijbelproblematiek. Welnu, ik denk dat we het versturen van een sms niet kunnen beschouwen als een begeleiding en dat het ook verre van een opvoedingsondersteuning is voor ouders. Het versturen van die sms impliceert voor die scholen bovendien ook een kost. Ik merk dus een duidelijk verschil tussen de informatie die we krijgen van de twee bedrijven die het systeem

aanbieden en de informatie die we verkregen hebben van de sprekers in de hoorzitting hier in het parlement.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover de toepassing van dit systeem in onze scholen? Wat zijn de financiële consequenties voor scholen die dat systeem willen toepassen? Hoe zult u reageren wanneer scholen daartoe werkingsmiddelen aanwenden? Hoe bent u van plan daarover te communiceren met de scholen? Vervult de school met het versturen van een sms zijn wettelijke meldingsplicht aan ouders?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, zoals mevrouw Helsen al opmerkte, deelde Citizen Alert Services op 14 februari via het persagentschap Belga mee dat het in België eerstdaags een spijbel-sms-systeem zou introduceren. In de mededeling stelde CAS verder dat de belangstelling van scholen groot zou zijn en dat verschillende scholen zich al zouden hebben aangemeld als potentiële nieuwe gebruiker. Ik weet niet in welke mate dit bericht realiteit of een reclame stunt is. In het systeem zouden ouders, schoolpersoneel, politie of andere externe organisaties onmiddellijk op de hoogte kunnen worden gebracht van de afwezigheid van een regulier ingeschreven leerling. Deze communicatievorm zou vooral een effect teweegbrengen bij lichte spijbelaars, leerlingen die door omstandigheden worden verleid tot occasioneel spijbelgedrag. Dit zijn dus leerlingen bij wie spijbelen een uitzondering blijft en het uitbouwen van een schoolcarrière sowieso niet in gevaar brengt. Voor de zware spijbelaars liggen de zaken natuurlijk anders. Daar motiveert een algemene negatieve attitude vaak het spijbelgedrag.

Mijnheer de minister, zijn er contacten geweest tussen het CAS en het departement Onderwijs? Bent u voldoende geïnformeerd over de werking van dat systeem in de Nederlandse praktijk? Hebt u terzake reeds contact gehad met andere producenten van dergelijke systemen? Is er van overheidsweg interesse betoond voor een dergelijk systeem? Wat zijn uw standpunten en toekomstplannen inzake een spijbel-sms-systeem als dit?

Verder rijzen er ook nog enkele vragen over de praktische invoering van een dergelijk systeem in

Marginet

Vlaanderen. Hebt u een zicht op de kostprijs? Is een dergelijk systeem efficiënt, gelet op de eventuele kostprijs? Is het in overeenstemming met de huidige wetgeving inzake de bescherming van de privé-levenssfeer? Op welke wijze kunnen scholen hun schoolreglement in die zin aanpassen dat ze zich verzekeren van de medewerking van de ouders terzake? U kunt al uit de teneur van mijn vragen opmaken dat ik net als de vorige spreker heel sterke twijfels heb bij dit systeem.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het hele probleem van het spijbelen en schoolverzuim is reeds onderwerp van discussie geweest. De procedure waarbij wordt bekeken wat we terzake zullen doen, loopt nog.

Toen ik kennis nam van dit initiatief, wekte dat bij mij een dubbel gevoel op. De nieuwe tijden brengen moderne technieken mee. Vroeger kregen spijbelaars een kaartje mee naar huis dat de ouders moesten invullen en tekenen. Sommigen probeerden de handtekening van vader en moeder na te bootsen. Dat is van alle tijden. Het nieuwe systeem zou sluitender zijn, zij het dat men ervan uitgaat dat de ouders in kwestie een mobiel toestel hebben waarop dat sms-bericht kan verschijnen. Maar wellicht kan dat tegenwoordig ook op andere toestellen. We moeten mee met de tijd en dus wordt het kaartje vervangen door de sms.

We moeten ervoor zorgen dat spijbelen zo weinig mogelijk gebeurt. Hier gaat het maar over één element, namelijk het melden van het probleem. Zoals de andere sprekers echter al aangaven, is spijbelen een symptoom en niet het probleem op zich. Vaak gaan er andere problemen schuil achter dit symptoom. Die problemen kunnen we niet oplossen met dit systeem.

Mijnheer de minister, wat is uw visie terzake? Ik heb immers wel oog voor het probleem, maar aan de andere kant geeft dit me een groot Big-Brothergevoel.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, zoals enkele sprekers opmerkten, moe-

ten we inzake spijbelen een geïntegreerd beleid voeren. Een snelle communicatie met ouders is daarvan hoogstens één onderdeel. Men moet er voor zorgen dat er in het schoolteam een consensus bestaat over de aanpak van schoolverzuim en dat specifieke acties geïntegreerd zijn in de schoolcultuur. Er moet een stappenplan worden opgesteld, op basis van een algemene visie. Dat plan moet ook gekend zijn bij alle leden van het schoolteam. Natuurlijk is een vlotte communicatie nodig, zowel intern als extern. Dat geldt voor om het even welk probleem binnen een organisatie, maar zeker voor dit probleem.

In een geïntegreerd beleid moet er aandacht zijn voor een zorgvuldig registeren. Er moeten duidelijke afspraken zijn over taakverdeling met het CLB. De betrokkenheid van ouders bij het zoeken naar oplossingen moet worden gestimuleerd. Er moet een gediversifieerde aanpak zijn, afhankelijk van de achterliggende oorzaken enzovoort. Als men een goed inzicht wil krijgen in de oorzaken van de afwezigheid, is spreken met de jongere in kwestie uiteraard vaak ook aangewezen.

De elektronische registratiesystemen waarover de Vlaamse secundaire scholen beschikken, laten hen toe om voor alle soorten afwezigheden oog te hebben. Ze bieden de scholen eveneens de mogelijkheid om de geregistreerde gegevens te analyseren. Op basis van deze analyses kunnen ze een nog gericht beleid voeren.

Om een gedifferentieerd beleid uit te stippelen, is een goed onderscheid tussen leerling-, school- en oudergebonden oorzaken van belang. Concreet betekent dit dat een school bij leerling-, school- of oudergebonden oorzaken vaak andere maatregelen moet treffen. Bovendien moeten we het onderscheid maken tussen occasioneel of incidenteel en absoluut schoolverzuim.

Volgens de informatie die op de website www.spjibelsms.be is terug te vinden, werkt het systeem vooral bij lichte gevallen. Het biedt de school de mogelijkheid om de ouders van occasionele spijbelaars snel te verwittigen. Om problematische afwezigheden aan te pakken, is een persoonlijk contact met de ouders evenwel effectiever. Door middel van het persoonlijke contact kan de school inzicht krijgen in de achterliggende redenen voor de afwezigheid en kan ze een aangepaste begeleiding uitwerken. Indien ouders onmacht in de opvoedingssituatie zouden ervaren en, bijvoorbeeld, hun kind 's morgens niet uit bed krijgen, zal

Vandenbroucke

het sturen van een sms die onmacht enkel bevestigen. An sich zal een dergelijk berichtje hieraan niets veranderen.

Volgens mij heeft het sms-systeem vooral zin als een onderdeel van een veel breder spijbelbeleid van een school. Bovendien heeft het vooral zin voor een beperkte groep binnen het geheel der spijbelaars. Scholen mogen zich vooral niet tot een symptoombestrijding beperken. Ze moeten tevens de oorzaken van de problemen aanpakken.

Uit de artikels die naar aanleiding van het invoeren van het systeem in enkele Nederlandse scholen in de pers zijn verschenen, heb ik kunnen afleiden welke kosten aan het spijbel-sms-systeem zijn verbonden. Het kost 1 euro per leerling die in het systeem wordt ingeschreven en 0,14 euro per verzonden sms. Ik vergelijk dit even met de cijfers die onlangs in Onderwijsspiegel zijn verschenen. In de Vlaamse scholen is gemiddeld 2,34 percent van de leerlingen minstens eenmaal per schooljaar problematisch afwezig. Gemiddeld bedragen de afwezigheden, ziekte-dagen inbegrepen, 9,69 halve dagen. Een beetje rekenwerk leert ons dat de kosten voor een school met 1.000 leerlingen tot ongeveer 1.317 euro per schooljaar kunnen oplopen. We mogen natuurlijk niet vergeten dat het hier om gemiddelde cijfers gaat en dat zich tussen de onderwijsvormen en -graden verschillen voordoen. De kosten kunnen voor bepaalde scholen dan ook enorm oplopen.

Een school die een dergelijke investering overweegt, moet beseffen dat het systeem vooral voor een beperkte groep spijbelaars effectief zal zijn en dat de nood aan een geïntegreerde aanpak zal blijven bestaan. Bovendien beschikken de Vlaamse secundaire scholen reeds over een registratiesysteem dat hen op eenvoudige wijze toelaat om alle afwezigheden in kaart te brengen. Net zoals dit met betrekking tot alle andere investeringen gebeurt, moet elke school haar kosten-batenanalyse maken. Ik ben dan ook niet van plan om over dit specifieke onderwerp met de scholen te communiceren.

In de regelgeving inzake de afwezigheden is geen sprake van een wettelijke meldingsplicht. Conform artikel 3 van de wet op de leerplicht, zijn ouders verplicht om ervoor te zorgen dat hun kin-

deren regelmatig naar school gaan. De betrokkenheid van de ouders is een belangrijke voorwaarde om problematische afwezigheden te kunnen aanpakken. Het verwittigen van de ouders is uiteraard een belangrijke eerste stap.

We mogen evenwel niet vergeten dat het systeem een school niet in staat stelt alle ouders te waarschuwen. Sommige gezinnen beschikken niet over een gsm. Sommige ouders kunnen hun gsm om professionele redenen niet laten aanstaan. In sommige gevallen gaat het om een co-ouderschap of om anderstalige ouders. Al deze complicaties tonen aan dat het sms-systeem de scholen geen algemeen bruikbaar communicatiekanaal met de ouders biedt. Zoals ik daarnet al heb gezegd, is dit ook niet wettelijk verplicht.

Het departement Onderwijs heeft nooit met Citizen Alert Services contact gehad.

We hebben nog niet veel informatie over de praktische werking van het systeem in Nederland. In Amsterdam is het systeem in oktober 2004 in voege getreden. Het is nog wat te vroeg om al uitspraken over de efficiëntie te doen.

Op de reeds vermelde website staat te lezen dat het systeem de mogelijkheid biedt om de leerplichtambtenaar en de wijkagent te verwittigen. Hieruit blijkt dat de website volledig op de Nederlandse situatie is afgestemd. Indien we dit systeem in Vlaanderen zouden willen introduceren, zou dit heel wat aanpassing vergen.

Tot op heden heeft de Vlaamse overheid eigenlijk nog geen interesse in dit systeem getoond. We hebben evenmin contact opgenomen met andere producenten van soortgelijke sms-systemen. We weten zelfs niet of er nog andere producenten zijn.

Op de vraag of het systeem in overeenstemming met de wet op de privacy is, kan ik enkel een algemeen antwoord geven. Dit is afhankelijk van de afspraken over de manier waarop de telefoonnummers worden verkregen en worden gebruikt. Indien hierover de nodige afspraken worden gemaakt, mag een school persoonlijke gegevens opvragen. Ik weet niet hoe dit in Nederland te werk is gegaan. Ik heb geen contact met de betrokken firma gehad. Het lijkt me evident dat de bescherming van de privacy een belangrijk

Vandenbroucke

aandachtspunt is en dat de in het kader van een dergelijk systeem verkregen gegevens niet voor reclaimedoeleinden mogen worden gebruikt.

De afspraken inzake afwezigheden vormen een belangrijk onderdeel van het schoolreglement. Het lijkt me dan ook logisch afspraken over het gebruik van een sms-systeem hierin op te nemen. Een schoolreglement kan ouders natuurlijk niet verplichten om via een gsm bereikbaar te zijn. Het kan geen verplichting voor alle ouders inhouden. Indien ze dit wensen, moeten scholen en ouders in onderling overleg nagaan hoe ze het schoolreglement eventueel kunnen aanpassen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben tevreden met uw antwoord, want u hebt me kunnen geruststellen. U vindt het immers belangrijk om te kiezen voor een geïntegreerde aanpak. In de pers las ik een eerste reactie van uw kabinet. Toen kreeg ik de indruk dat de houding positief was. Vandaag stel ik vast dat u een aantal bedenkingen hebt en kiest voor een geïntegreerde aanpak. U wijst ook op de hoge kostprijs en een eerder beperkt effect. Ik begrijp dat u ervoor opteert om dit niet uitdrukkelijk op te leggen aan de scholen. Scholen kunnen immers op een zelfstandige basis een wijze beslissing nemen. Het is spijtig dat de eerste communicatie een beetje anders luidde dan uw antwoord van vandaag, dat volledig en correct is.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, ik schrok een beetje toen u het had over 2,3 procent problematische afwezigheden.

Minister Frank Vandenbroucke: Af en toe is er een afwezigheid die een B-code heeft.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, ik ben toch heel tevreden met uw antwoord, zeker omdat u het persoonlijke contact tussen de directie en de ouders als de belangrijkste vorm van contact beschouwt en dat over de andere opties nog kan worden nagedacht. Ik ben blij dat genuanceerd over deze zaak kan worden gepraat en dat er niets wordt opgelegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Elke Roex tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toelating tot het organiseren van opleidingen aan de hogescholen in verschillende vestigingsplaatsen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Roex tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toelating tot het organiseren van opleidingen aan de hogescholen in verschillende vestigingsplaatsen.

Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vorig jaar werden een aantal opleidingen van de Centra voor Volwassenenonderwijs verplicht overgedragen aan de hogescholen om te worden ingeschakeld in de bachelor-masterhervorming. Dat heeft er toe geleid dat hogescholen gesprekken hebben opgestart over samenwerking met andere instituten inzake die omvorming.

Een voorbeeld daarvan is de opleiding Stedenbouw, georganiseerd in het CVO Sint-Lukas. Ik wil graag een kleine situatieschets van deze specifieke opleiding geven om daarmee het algemene probleem te schetsen. Het is niet mijn bedoeling om vandaag een oplossing te krijgen voor dit specifieke probleem.

Geruime tijd werden in Brussel gesprekken gevoerd tussen CVO Sint-Lukas en de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, W&K, van de associatie KULeuven, om de opleiding Stedenbouw over te dragen en er een master van te maken. Uiteindelijk is dat er niet van gekomen en heeft de CVO Sint-Lukas een akkoord gesloten met de Erasmushogeschool Brussel van de Universitaire Associatie Brussel. W&K heeft onder meer een vestigingsplaats in Gent en heeft daar dezelfde opleiding overgenomen van het CVO Sint-Lucas van Gent en die omgezet in een master.

Roex

Er zijn dus een master Stedenbouw in Gent van de Associatie van de KULeuven en een master Stedenbouw in Brussel van de Universitaire Associatie Brussel. Op basis van de toelating voor de master in Gent, wil W&K deze opleiding ook in zijn Brusselse vestigingsplaats organiseren vanaf volgend academiejaar. Strikt juridisch lijkt dit op het eerste zicht mogelijk, maar naar de geest van de onderwijshervorming is er een probleem. Indien alle opleidingen zomaar op alle vestigingsplaatsen mogen worden aangeboden, dan bestaat de mogelijkheid van een ongebreidelde proliferatie en concurrentie tussen de instellingen.

Kan het juridisch dat een omvorming van een CVO-opleiding aanleiding geeft tot het aanbieden van die opleiding in meerdere vestigingsplaatsen en dus tot een stijging van het aantal opleidingen? Welke gevolgen kan dit volgens u hebben? Wat zijn uw plannen terzake?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Roex, de overdracht van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie naar het hogescholenonderwijs is geregeld door enerzijds het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, en anderzijds het bijzonder decreet van 19 maart 2004 betreffende de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen, de coördinatie van de hogeronderwijsregelgeving en de modernisering van de regelgeving op de Vlaamse autonome hogescholen.

De hogescholen konden de betrokken afdelingen Stedenbouw omvormen tot een bachelor- of een masteropleiding. De Hogeschool voor Wetenschap en Kunst heeft de afdeling Stedenbouw van het CVO Sint-Lucas in Gent overgenomen en op 1 april een omvormingsvoorstel ingediend bij de Vlaamse Regering. De hogeschool zegt in haar dossier de omgevormde opleiding Master in de

Stedenbouw en de Ruimtelijke Planning te organiseren in zijn vestigingen Gent en Brussel.

Op 10 mei 2004 bracht de bevoegde Erkenningcommissie Hoger Onderwijs een definitief advies uit aangaande deze omvorming. De erkenningcommissie beschikte echter niet over de bevoegdheid om een advies uit te brengen over de macrodoelmatigheid van de omgevormde opleiding. Op 17 september 2004 heeft de Vlaamse Regering het besluit goedgekeurd betreffende de omvorming van sommige afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie naar de bachelor-masterstructuur van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

In overeenstemming met artikel 125ter, § 4, 3°, van het structuurdecreet moeten in het besluit de bestaande opleiding, de omgevormde opleiding, het studiegebied of studiegebieden waarin de omgevormde opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleiding, de aard van de omgevormde opleiding en de onderwijstaal worden opgenomen, maar niet de vestigingen waar deze kan worden aangeboden. Er kan geen uitspraak worden gedaan over het al dan niet aanbieden van de betrokken opleiding in twee vestigingen. Dat was niet aan de orde. Er is dan ook geen enkel decreetaal of juridisch beletsel dat de hogeschool binnen de haar toegekende onderwijsbevoegdheid de opleiding zowel in Gent als in Brussel zou aanbieden. In beide vestigingen heeft zij immers de bevoegdheid om academisch gerichte opleidingen in de architectuur aan te bieden.

De Erasmushogeschool heeft inderdaad de opleiding overgenomen van het Brusselse CVO Sint-Lukas. In de praktijk zullen hierdoor twee gelijkaardige opleidingen in dezelfde stad worden aangeboden. Men kan zich terecht vragen stellen over de doelmatigheid hiervan, maar juridisch gezien kan hier niets tegen worden ingebracht. Voor de volledigheid wil ik daar nog aan toevoegen dat de master in de Stedenbouw en de Ruimtelijke Planning rechtstreeks is afgestemd op bachelorstudenten in de Architectuur. De Hogeschool voor Wetenschap & Kunst biedt die opleiding eveneens in beide vestigingen aan. Zo beschikt de hogeschool voor deze masteropleiding over een natuurlijk instroompotentieel.

Welke gevolgen kan dit hebben op het onderwijslandschap? De gevolgen voor het hoger onderwijs

Vandenbroucke

zijn eigenlijk relatief klein. Het gaat hier slechts om één opleiding. De volledige BAMA-hervorming is veel ingrijpender dan dit ene geval, al zijn er – precies door de omvorming naar bachelors- en mastersopleidingen – wel meer opleidingen ontstaan ten gevolge van de uitsplitsing van opties en afstudeerrichtingen in zelfstandige opleidingen. Het vraagstuk van de rationalisatie stelt zich op een hoger niveau dan op dat van deze ene masteropleiding. In mijn beleidsnota heb ik aangekondigd dat we bij het ontwerpen van een nieuw financieringssysteem voor het hoger onderwijs incentives zullen moeten inbouwen voor een verdere rationalisatie van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Mijn medewerkers en ikzelf zijn daar meer en meer van overtuigd.

De structuren waarvan men in het verleden hoopte dat ze rationalisaties zouden genereren, hebben niet dat resultaat opgeleverd. We denken dat het financiële raamwerk dat we tijdens deze legislatuur voor het hoger onderwijs creëren wél tot dat resultaat kan leiden. Dat zal via incentives gebeuren. Het is in elk geval moeilijk uit te leggen dat vele hogescholen aan de klaagmuur staan over hun te krappe financiële ruimte, maar elke gelegenheid te baat nemen om hun opleidingsaanbod in de breedte uit te breiden.

Ik zal onderzoeken hoe we incentives voor rationalisatie kunnen inbouwen in het nieuwe financieringssysteem voor het hoger onderwijs. Verder moeten we, met respect voor de autonomie van de instellingen en associaties, de samenwerking tussen de instellingen blijven aanmoedigen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het kosteloos onderwijs en de verplichte bijdragelijst

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Vandenbroucke,

vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het kosteloos onderwijs en de verplichte bijdragelijst.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in een interview dat de minister vorige week aan de krant De Morgen gaf, plaatst hij vraagtekens bij het gratis of kosteloos onderwijs. Vooraf wil ik duidelijk stellen dat ik wel oren heb naar de ondertoon van zijn standpunt. Hij stelt dat we op een bepaald ogenblik keuzen zullen maken. Het kosteloos onderwijs is maar één uitdaging; zo is het probleem van de schoolgebouwen er een andere. Ik begrijp dat. Mijn vraag is ingegeven door de wens om even te onderzoeken hoe wij toch een gevolg zouden kunnen geven aan het regeerakkoord.

In de beleidsnota van de minister wordt verwezen naar dat regeerakkoord, maar wordt ook gezegd dat de kosteloosheid van het basisonderwijs niet alleen een politieke prioriteit, maar zelfs een internationaal en grondwettelijk recht is. In het regeerakkoord is een duidelijk traject voor uitvoering vastgelegd. Mensen zeggen soms dat het niet of vrijwel niet haalbaar is. Ook buiten het parlement hoor ik daarover kritische bedenkingen.

Ik citeer even uit de beleidsnota: 'Vanaf 2007 beginnen we met de invoering van de kosteloosheid in het zesde leerjaar.' Deze paragraaf in de beleidsnota eindigt met de volgende zin: 'Wel zullen we duidelijkheid moeten creëren over de juiste inhoud van eindtermen en ontwikkelingsdoelen.' Hierover is al meer dan eens een boompje opgezet: wat houdt kosteloos onderwijs nu precies in. Concrete afspraken zijn dus wenselijk. De meeste partijen hebben over dit vraagstuk een duidelijk standpunt ingenomen. Tijdens de vorige legislatuur dienden gewezen collega Vandenbroeke en ikzelf hierover een voorstel van decreet in. Meer dan eens is in deze commissie gezegd dat daarover het debat zou worden gevoerd.

Het zal niet gemakkelijk zijn om te bepalen wat onder die kosteloosheid moet worden verstaan. Ik neem hier toch even de vrijheid om te verwijzen naar onderzoeken die steeds opnieuw blijven uitwijzen dat de schoolkosten blijven stijgen. Voor het basisonderwijs bedraagt de gemiddelde stu-

Van Dijck

diekost ondertussen al 300 euro per schooljaar. Het onderwijstijdschrift Klasse berekende dat de ouders van twee leerlingen per klas – het gaat dus om ongeveer één leerling op tien – problemen hebben om de schoolrekeningen te betalen. Het snobisme maakt het allemaal niet gemakkelijker. We hebben dat natuurlijk niet helemaal zelf in de hand. Een gewone ringkافت en een gewone balpen volstaan niet meer. Er moeten populaire figuurtjes opstaan. Het commercieel circuit speelt daar maar al te graag op in. We kunnen daar weinig aan doen, maar het zijn elementen die er mee voor zorgen dat de kostprijs van het schoolgaan soms de pan uit swingt.

Tijdens de vorige legislatuur werd ons meermaals beloofd om een werkgroep ad hoc of subcommissie op te richten die zou kunnen uitmaken via welke strategie we kunnen bepalen wat kosteloosheid precies betekent. In het regeerakkoord staat dat dit vanaf 2007 een realiteit moet zijn. Het zal vroeg dag zijn en het is dan ook nodig om daar werk van te maken. Mijnheer de minister, op welke manier zult u dit aanpakken? Welke beleidsopties worden genomen betreffende de kosteloosheid van het onderwijs?

Ik wil ook enkele vragen stellen over twee eerder genomen maatregelen. We hebben het gehad over de klachtenregeling en over de verplichting van alle scholen om aan het begin van het schooljaar duidelijk te maken wat de kostprijs zal zijn. Dit is vastgelegd in omzendbrieven, onder andere in die inzake zorgvuldig bestuur van 27 november 2001 en 21 februari 2002.

Mijnheer de minister, u kunt me de gegevens over de concrete vragen ook schriftelijk overmaken. Bent u tevreden over de klachtenregeling inzake kosteloosheid voor het hele leerplichtonderwijs zoals uitgewerkt in onderwijsdecreet XIII? Werd dit instrument al geëvalueerd? Zo ja, wat zijn de resultaten? Zo neen, wanneer volgt zo'n evaluatie? Hoeveel klachten en vragen kreeg de onafhankelijke en niveauoverschrijdende commissie? Is het instrument überhaupt gekend? Zijn er al sancties opgelegd aan scholen?

Functioneert de verplichting om een bijdragelijst op te stellen met alle verwachte studiekosten

over het hele schooljaar? Het HIVA kreeg vorig schooljaar de opdracht om dit te analyseren. Zijn daarvan resultaten bekend? Wordt deze maatregel overal toegepast? Wat zijn de gebruikelijke schooljaartarieven? Hebt u zicht op het gebruik van spaar- en afbetalingsplannen in het onderwijs? Bij bijna één leerling op de tien doen er zich problemen voor.

Op het armoedecongres van 2003 is opgeroepen om heel voorzichtig om te springen met de communicatie over schulden op school om stigmatisering, pesterijen en het verlies aan zelfwaarde te vermijden. Zijn er daarover richtlijnen uitgevaardigd aan de scholen?

Het is vooral mijn bekommernis om eindelijk werk te maken van duidelijkheid rond wat kosteloosheid moet betekenen.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, we hebben tijdens de vorige legislatuur een hoogmis gehad met de rondetafelconferentie. Een werkgroep hield er zich bezig met de financiering van het onderwijs. Daaruit zijn een aantal beleidsmaatregelen voortgevloeid, zoals het feit dat de bijdragen die bepaald worden door de school minstens in het schoolreglement moeten zijn opgenomen. Tijdens de bespreking bleek dit een bijzonder moeilijk en technisch debat. We kunnen heel gemakkelijk een aantal theoretische parameters afspreken, maar het is niet evident om in te schatten wat dit in de praktijk betekent. Ik sluit me niet aan bij de oproep van de heer Van Dijck om een bijzondere werkgroep op te richten. Dit is een heel belangrijk onderwerp, maar het is aan de minister en zijn administratie om na te gaan in welke mate de diverse parameters kunnen leiden tot kosteloos onderwijs. We hebben ondervonden – en de heer Van Dijck was daarbij betrokken partij – hoe moeilijk het was om met de werkgroep Financiering een stap vooruit te zetten. We beschikken immers niet over bepaalde elementen van correlaties die kunnen worden gelegd.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik wil me even verduidelijken, mijnheer Van Baelen. Ik weet dat er vanuit

Van Dijk

het departement en vanuit het kabinet een zekere ondersteuning nodig is. Ik wens echter ook een zekere parlementaire betrokkenheid.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Van Dijk, ik wil u geruststellen over het belang dat ik hecht aan wat in het regeerakkoord is afgesproken over het gratis onderwijs, wat een grondwettelijk recht is. We willen daarbij vertrekken vanuit het basisonderwijs, meer bepaald het zesde leerjaar, en zo doorgaan tot in het kleuteronderwijs.

Ik heb in een interview met De Morgen precies hetzelfde gezegd als wat u nu zegt, namelijk dat we heel goed moeten aflijnen wat we verstaan onder gratis onderwijs. Dat veronderstelt een helder begrip van wat de eindtermen inhouden en wat de relatie is tussen de bijdragen die ouders betalen en de eindtermen. Ik had daar nog de volgende andere gedachte aan toegevoegd. Wanneer het gratis basisonderwijs onze eerste prioriteit is, dan mogen we niet vergeten dat er inzake financiering ernstige problemen zijn in het secundair onderwijs, die verschillen naargelang de studierichting. Ik wil daarvoor een punctuele oplossing vinden, ook al wordt het dan niet meteen gratis. We moeten dan een soort maximumfactuur invoeren in het middelbaar onderwijs.

De journalist die de titel heeft geplaatst, maar zoals u weet is dat een vak apart bij kranten, heeft dit geïnterpreteerd alsof ik vraagtekens zou zetten bij het engagement uit het regeerakkoord. Dat is absoluut niet het geval.

Zolang het onderwijs niet kosteloos is, moeten we letten op een strikte beheersing van de kosten die worden gemaakt. U hebt terzake verwezen naar het initiatief SOS Schulden op School. Ik heb die mensen persoonlijk ontvangen en ik zal ze verder ondersteunen omdat ze op een heel interessante manier de aandacht vestigen op mogelijkheden die scholen hebben om dagdagelijkse kosten te beheersen. Het gaat dan zowel over activiteiten in de klas als over buitenschoolse activiteiten zoals uitstappen, reizen, enzovoort. Scholen kunnen op dat vlak nog heel wat van elkaar leren.

De VLOR heeft een werkgroep opgestart over de kosteloosheid in het basisonderwijs. Ik kijk met enige spanning uit naar het document dat die werkgroep zal afleveren. Ik heb intussen ook een planning over de uitvoering van mijn beleidsnota. Binnen mijn kabinet zijn er al besprekingen bezig over de notie kosteloosheid. Ik wil deze problematiek graag met deze commissie verder uitklaren. Indien er een subwerkgroep kosteloosheid zou worden opgericht, dan moeten er ontzettend veel en belangrijke thema's uit het beleid naar die subwerkgroep worden gebracht. Het is een belangrijk en transversaal thema waarin alles met alles samenhangt: de nieuwe financiering, de visie op de werkingsmiddelen, de herwaardering van het technisch en beroepsonderwijs.

Er is voorzien in een klachtenregeling in onderwijsdecreet 13, via de oprichting van de Commissie Zorgvuldig Bestuur. Met zorgvuldig bestuur bedoelen we de kosteloosheid van het basisonderwijs, de kosteloze toegang tot het secundair onderwijs, de problematiek van concurrentie tussen scholen, handelsactiviteiten in scholen, sponsoring en reclame en politieke activiteiten in scholen.

Vanaf 1 april 2005 is de Commissie Zorgvuldig Bestuur ook bevoegd voor de organisatie en de werking van de schoolraad. Een belanghebbende kan een vraag of een klacht indienen. De behandeling van een vraag is laagdrempelig. Bij vragen is een sanctieregeling echter niet mogelijk, bij klachten wel. Iedereen die bij een bepaald optreden van een school in het kader van het zorgvuldig bestuur, een belang heeft, kan een klacht indienen binnen een termijn van 60 kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten.

In 2003 en 2004 werden 37 vragen gesteld over kosteloosheid, en werden 7 klachten hieromtrent ingediend. Indien de commissie meent de betrokken onderwijsinstelling een sanctie te moeten opleggen, brengt ze het schoolbestuur op de hoogte van de gegrondheid van de klacht en de door de commissie voorlopig bepaalde sanctie.

Het aangetekend schrijven met de mededeling van de beslissing en de oplegging van een sanctie bevat de melding dat het schoolbestuur het nodige gevolg kan geven inzake intrekking, herzie-

Vandenbroucke

ning of passende genoegdoening. Als niet in een rechtsherstel wordt voorzien of als het rechtsherstel niet afdoende is, stelt de commissie een definitieve sanctie vast. Dat kan de oorspronkelijk voorgestelde sanctie zijn of, in geval van gedeeltelijk rechtsherstel, een meer aangepaste sanctie. De sanctieregeling zal dus maar uitzonderlijk worden toegepast.

Een element van de evaluatie is dat er inzake kosteloosheid geen bezwaren werden ingediend tegen de standpunten van de commissie. Na een vraag over kosteloosheid werden geen dossiers ingediend als klacht. Tegen beslissingen over klachten werd geen beroep ingediend bij de Vlaamse Regering of een rechterlijke instantie.

De Commissie Zorgvuldig Bestuur vermeldt al haar adviezen en beslissingen op de website www.ond.vlaanderen.be/zorgvuldigbestuur. Elk jaar wordt een jaarverslag opgesteld dat onder andere aan de leden van de commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement wordt doorgestuurd.

Ik heb een overzicht van de vragen en klachten die in 2003 en 2004 werden behandeld. Over de kosteloosheid van het basisonderwijs waren er in 2003 7 vragen en klachten, en 13 in 2004. Over de kosteloze toegang tot het secundair onderwijs ging het om 9 dossiers in 2003 en 15 in 2004. Er waren in 2003 4 vragen of klachten over eerlijke concurrentie en 1 in 2004. Inzake politieke activiteiten ging het over 4 dossiers in 2003 en 7 in 2004. Over handelsactiviteiten waren er in 2003 8 vragen of klachten en 2 in 2004. Voor reclame en sponsoring ging het om 6 dossiers in 2003 en 7 in 2004. In totaal waren er in 2003 38 vragen of klachten en 45 in 2004.

Er werden door de Commissie Zorgvuldig Bestuur geen formele sancties aan scholen voorgesteld. De commissie heeft wel aan een aantal schoolbesturen gevraagd maatregelen te nemen om de schoolwerking in overeenstemming te brengen met de principes van zorgvuldig bestuur.

We kunnen zeggen dat het gaat om beperkte aantallen, wat er misschien op wijst dat het systeem functioneert. Mensen kunnen er een beroep op doen, wat blijkbaar in veel situaties voor genoegdoening zorgt.

Inzake kosteloosheid heeft de commissie al verschillende malen aan een schoolbestuur meege-deeld dat ouders niet verplicht zijn een bepaalde bijdrage te betalen. In een reeks dossiers is ook aan schoolbesturen gevraagd een volledige en doorzichtige bijdrageregeling tijdig aan de ouders door te geven.

Op basis van een ruime steekproef van basisscholen en scholen uit het buitengewoon secundair onderwijs, en een populatiebevraging van de secundaire scholen, ging het HIVA in 2003 na in hoeverre de scholen tijdens het schooljaar 2001-2002 een bijdragelijst opstelden. In het algemeen, rekening houdend met het feit dat voor veel scholen het de eerste keer was dat ze een bijdrageregeling opstelden, is er goed voldaan aan de verplichting. Veralgemeend voor het geheel van basis- en secundaire scholen werd vastgesteld dat ongeveer 8 op 10 scholen de ouders onder een of andere vorm een bijdrageregeling bezorgen.

Het HIVA concludeerde echter ook dat deze bijdrageregelingen niet steeds even transparant zijn. Zo blijkt het perfect mogelijk een bijdrageregeling te maken die zo algemeen of zo onvolledig is dat de ouders niet echt meer te weten komen over de omvang van de factuur die hen te wachten staat. Volledigheid en duidelijkheid zijn twee belangrijke criteria om een transparante bijdrageregeling op te stellen.

Het HIVA construeerde een model op basis van verschillende bestaande praktijkvoorbeelden van bijdragelijsten die voldeden aan de criteria volledigheid en duidelijkheid. Het model werd, samen met een elektronisch rekenblad, in september 2003 vrijblijvend aan de scholen bezorgd via Schooldirect. Het rekenblad had als bedoeling scholen heel wat werk te besparen bij het opstellen van nieuwe bijdragelijsten. Scholen zijn niet verplicht het model te gebruiken bij het opstellen van hun bijdragelijst.

Mijnheer Van Dijck, ik kan u op dit ogenblik geen antwoord geven op de vraag of alle scholen aan de verplichting van de bijdragelijsten voldoen en in welke mate scholen het model gebruiken.

Ik leg binnenkort onderzoeksvoorstellen voor aan de Vlaamse Regering, in het kader van de lopende onderzoeksactiviteiten van mijn departement.

Vandenbroucke

Ik zal, samen met een voorstel om de studiekosten van het leerplichtonderwijs in Vlaanderen opnieuw te onderzoeken, aan de Vlaamse Regering voorstellen te onderzoeken in welke mate scholen aan de verplichting inzake de bijdragelijsten voldoen en in welke mate ze het model gebruiken.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de minister, ik denk dat u in grote mate mijn bekommernis deelt. De eerste toetsing zal gebeuren door het document van de VLOR bij het bepalen van de kosteloosheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de planning van initiatieven voor burgerschapsvorming

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de planning van initiatieven voor burgerschapsvorming.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens de studiedag van 'De kracht van je stem' op 16 februari 2005 kwamen tientallen leerkrachten samen in het parlement om ervaringen uit te wisselen over de vakoverschrijdende eindtermen 'opvoeden tot burgerzin'.

Een terugkerende opmerking tijdens het paneelgesprek en de conclusies van professor Fiers was de nood aan coördinatie van het bestaande aanbod aan methodieken, lesmateriaal en initiatieven. Dit zou kunnen leiden tot een betere doorstroming van het aanbod naar de leerkrachten. Tegelijk

is er nood aan netwerking tussen leerkrachten, pedagogische begeleidingsdiensten, organisaties en relevante instellingen. Een van de mogelijke oplossingen die gesuggereerd werd, is de ontwikkeling van een portaalsite burgerschapsvorming op internet. Een andere – meer gericht op wereldburgerschap – is om de VLOR-overlegwerkgroep Mundiale Vorming nieuw leven in te blazen.

In uw beleidsnota stelt u dat u initiatieven inzake burgerschap wilt stimuleren. 2005 is trouwens het jaar van de burgerschapsvorming. Mijnheer de minister, ontving u een evaluatie van de betreffende studiedag? Welke initiatieven plant u? Hoe bereidt u deze voor? Hoe verloopt het overleg met de betrokken actoren en met de netten? Hoe staat u tegenover een mogelijke portaalsite burgerzin of een werkgroep mundiale vorming? Hoe ziet u dit concreet?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vraag om ze te ondersteunen. Het is ook mijn bekommernis dat het materiaal voor burgerschapsvorming gestroomlijnd en gecoördineerd wordt. Dat zou het rendement verhogen.

Ik heb een bijkomende vraag. Voor de eindtermen geïntroduceerd werden, waren er zeker al scholen bezig met burgerschapsvorming, sommige misschien zelfs al zeer lang. Nu is burgerschapsvorming via de eindtermen voor iedereen verplicht. Hebt u enig zicht op de aanpak van de scholen? Hoe vullen zij deze vakoverschrijdende eindterm in? Welke methodieken brengen grote tevredenheid mee en welke niet? Welke conclusies kunnen we daaruit trekken?

Ik geloof niet dat we dergelijke vorming in één enkel handboek kunnen gieten. Zo simpel ligt het niet. Ik hecht veel belang aan de burgerschapsvorming. Hoe ver staan we in de kennisontwikkeling in het onderwijs? In de vorige legislatuur kreeg ik de indruk dat wij dat wel belangrijk vonden maar dat de scholen deden wat ze zelf wilden om aan burgerschapsvorming te doen. Misschien is dat de bedoeling, dat weet ik niet.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Net als mevrouw Poleyn en de heer Gatz hecht ik veel belang aan de burgerschapsvorming. Mijnheer Gatz, het spijt me, ik kan uw vraag niet beantwoorden. U vraagt een overzicht en dat heb ik niet bij de hand. Ik durf niet zomaar iets vertellen.

Mevrouw Poleyn, ik ontving geen formele evaluatie van de organisatoren van de lerarendag. Wel werden enkele kabinetsmedewerkers mondeling geïnformeerd door ambtenaren van het departement Onderwijs die aan de studiedag deelnamen. De behoefte aan een betere coördinatie en de door u aangehaalde conclusies en voorstellen werden inderdaad gemeld.

Ik wens deze problematiek echter in een ruimere context dan burgerschapsvorming te bekijken. Het aantal en de diversiteit van initiatieven en structuren die een of andere vorm van ondersteuning bieden, groeien steeds verder. Dit leidt tot versnippering en maakt het aanbod voor leraren onoverzichtelijk. Op termijn – we streven naar het schooljaar 2006-2007 – willen we komen tot een gestroomlijnd en gecoördineerd ondersteuningsveld dat past in een goed en omvattend idee over kwaliteit. Daarvoor overwegen we de ad-hocsubsidies voor allerlei ondersteuningsinitiatieven te integreren in structuren die de verschillende initiatieven samenbrengen en op elkaar afstemmen. Er moet meer orde komen in de diverse, vaak losstaande initiatieven die zich tot de scholen richten. Dit geldt zowel voor burgerschapsvorming, als voor de vakoverschrijdende eindtermen in het algemeen als voor initiatieven inzake andere onderwerpen.

Specifiek voor burgerschapsvorming wordt momenteel de Vlaamse invulling van het Europees Jaar van Burgerschap door Onderwijs voorbereid. Dit themajaar is een initiatief van de Raad van Europa. Hiervoor zal een website worden opgericht en komen er ook drie praktijkgerichte studiedagen voor leraren uit het leerplichtonderwijs en docenten uit de lerarenopleiding. De bedoeling is naar aanleiding van dit themajaar op het vlak van burgerschap een begin te maken met een meer gecoördineerd ondersteuningsaanbod. Verder zal ik blijvende steun verlenen aan projecten die de implementatie van de eindtermen burgerzin ondersteunen: Knooppunt Democratie en DynaMo2. Ook zijn er initiatieven zoals de Week van de Diversiteit en een publicatie over vredeseduca-

tie gecoördineerd door de Canon cultuurcel. Al deze initiatieven verlopen in overleg met verschillende actoren via stuurgroepen of werkgroepen. Voor DynaMo2 is er bijvoorbeeld een stuurgroep met vertegenwoordigers van de koepelorganisaties.

Mijn persoonlijke conclusie is dat het niet ontbreekt aan initiatieven en ondersteuning maar dat er wel behoefte is aan een betere coördinatie en meer transparantie. Deze initiatieven zullen dan ook worden bekeken in het licht van het eerder genoemde omvattend kwaliteitsconcept en een betere coördinatie van het ondersteuningsveld.

Een portaalsite burgerzin lijkt me een heel interessant idee. Een soort autosnelweg met verschillende op- en afritten waar ieder zijn gading vindt over het onderwerp, zou een flinke stap vooruit betekenen in een betere coördinatie. Het zou ook communicatie en netwerkvorming kunnen stimuleren. We dienen dit idee echter ook te bekijken in het licht van het totale ondersteuningsveld. Een dergelijke website dient te worden geplaatst in een gepaste structuur en voorzien te zijn van voldoende menskracht en middelen. Ik zal laten onderzoeken in hoeverre de website die zal worden opgericht naar aanleiding van het Europees Jaar, op een later tijdstip kan worden uitgebouwd tot een portaalsite.

Het overleg in de VLOR inzake mondiale vorming heropstarten, vind ik niet echt zinvol. Dit beperkt het overleg over burgerzin tot één aspect ervan en leidt tot meer versnippering in plaats van tot een betere coördinatie. Bovendien heeft de ervaring geleerd dat bij dergelijk overleg de niet-onderwijspartners na verloop van tijd afhaken. De Vlaamse onderwijsraad publiceerde ook interessante brochures genaamd 'De kracht van je stem' waarmee zinvol wordt ingespeeld op een bepaald facet van burgerschapsvorming, met name de kennis van onze instellingen en politieke duiding.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, kunt u iets duidelijker formuleren wat het kader is van de ad-hocsubsidies?

Ik ben blij dat u de idee van de portaalsite ondersteunt, maar tegelijkertijd maak ik me de bedenking dat de overheid alles niet te veel zelf moet

Poleyn

regelen. Hoe dat wordt georganiseerd, gebeurt het beste in samenspraak met de netten, de bestaande organisaties en instellingen.

Minister Frank Vandenbroucke: Uw vraag is een goede vraag over een onderwerp dat ik zeer belangrijk vind. Mijn reactie zou kunnen zijn een opsomming te geven van de specifieke projecten die we allemaal zullen ontwikkelen en de subsidies die we zullen geven aan bepaalde initiatieven. Dat houd ik echter even in omdat we mijns inziens een stroomlijning moeten krijgen in alle ondersteuningsinitiatieven, begeleidingsdiensten en alles wat om en rond de scholen gebeurt. Daarin is burgerschap een belangrijk thema. We lijden aan proliferatie van allerlei soorten van subsidies en hiervan een overzicht krijgen. Ons onderwijs is rijk aan initiatieven, maar er komt een moment waarop we constateren dat we het overzicht moeten behouden. Daarom antwoord ik niet meteen met een lijst van initiatieven en subsidies die ik wil geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het overleg over het faciliteitenonderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het overleg over het faciliteitenonderwijs.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, bij het begin van deze legislatuur kon u nog geen uitsluitsel geven over de wijze waarop en de plaats waar de besprekingen inzake het faciliteitenonderwijs zouden worden gevoerd. Ik heb u in de loop van januari een schriftelijke vraag

gesteld of er daarover op dat ogenblik al meer duidelijkheid bestond.

Men zal zich herinneren dat het regeerakkoord de verbintenis inhoudt dat eenzijdige maatregelen zullen worden getroffen als er tegen 1 januari 2006 geen oplossing komt voor de problematiek van de pedagogische en taalinspectie in het Franstalig faciliteitenonderwijs en als de Franse Gemeenschap bovendien tegen dan niet zou voldoen aan haar wettelijke verplichting tot de financiering van de Vlaamse school in Komen.

In uw antwoord op de vragen over waar de besprekingen zullen worden gevoerd, hebt u mij meegedeeld dat dat alvast niet zal zijn op de interministeriële conferentie voor Institutionele Hervorming, noch op het forum voor Institutionele Hervorming. U zegt dat de gesprekken in eerste instantie bilateraal verlopen en u verwijst daarvoor naar de beslissing van het Overlegcomité tussen de verschillende regeringen van 3 december 2003, tijdens de vorige legislatuur dus. Meer dan een jaar later kunnen we alleen maar vaststellen dat die beslissing weinig of geen gevolg heeft gekend.

Mijnheer de minister, we zijn nu toch al tien maanden voor de vervaldatum en daarom had ik u aanvankelijk willen vragen of u al signalen hebt ontvangen van de Franse Gemeenschap en welke concrete stappen er werden gezet in dit dossier. Ik had daarnaast ook de bevestiging willen krijgen dat een akkoord wel degelijk zowel de inspectie als de financiering moet omvatten en dat de Vlaamse Regering zich aan de vooropgestelde termijn in het regeerakkoord zou houden.

Ik moet mijn vraag echter enigszins aanpassen en ik hoop dat u mij daarvoor wilt verontschuldigen. Ik heb gisteren en vandaag in de pers vernomen dat de Waalse minister-president Arena bevestigt wat ze op 28 september al eens had gezegd, namelijk dat ze het Franstalig standpunt inzake de inspectie van de Franstalige scholen in de Rand zal blijven verdedigen. Dat betekent voor alle duidelijkheid dat ze geen Vlaamse pottenkijkers wil. Minister-president Arena heeft gisteren in de Franse Gemeenschapsraad, in antwoord op een vraag van mevrouw Persoons, het volgende gezegd, ik citeer uit Le Soir van vandaag: 'Marie Arena a confirmé que la tutelle pédagogique des

Van Nieuwenhuysen

huit écoles fondamentales francophones, sises dans les communes à facilités de la périphérie bruxelloises, relevait de la Communauté française. “Il serait inacceptable pour nous d’y mettre fin”, a précisé la ministre.’

Mijnheer de minister, ik zou graag van u daarop een reactie willen. Het dossier lijkt me in een impasse terecht te komen. Gezien de evolutie ben ik geneigd de vraag te herhalen waarop u tot dusver niet hebt willen antwoorden, namelijk welke eenzijdige maatregelen u zult treffen als minister-president Arena voet bij stuk houdt en over deze zaak niet wenst te onderhandelen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, uw vraag illustreert dat we in het regeerakkoord en in mijn beleidsnota’s het Fransstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten niet vergeten zijn. We hebben heel duidelijk gemaakt dat we willen onderhandelen om te komen tot een oplossing.

Eigenlijk vertrekken we van een probleem van kwaliteitscontrole en kwaliteitsbevordering in het geboden onderwijs. Hoewel deze scholen in aanmerking komen voor aanvullende GOK-lestijden, uren zorgondersteuning en CLB-begeleiding, weigeren ze deze omdat de Vlaamse onderwijsinspectie dan de aanwending zou nagaan. De gesprekken met de Franse Gemeenschap kunnen zich niet beperken tot de problematiek van de pedagogische en de taalinspectie.

Wat het onderwijs in Brussel betreft, zijn er – mede in uitvoering van een resolutie van het Vlaams Parlement – gesprekken nodig over onder meer het globale onderwijsaanbod over de gemeenschappen heen, het uitwisselen van cijfergegevens, de capaciteitsproblemen van het Fransstalige onderwijs, mogelijke vormen van samenwerking inzake taalonderwijs, de inschrijving van Franstalige leerlingen in het Franstalige onderwijs en niet het minst de samenwerking inzake de leerplichtcontrole en de spijbelproblematiek. Zoals de Brusselse minister voor het Nederlandstalige Onderwijs bij de bespreking van zijn beleidsnota in de Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft

aangekondigd, lopen er contacten tussen onze kabinetten om na te gaan op welke wijze we tot gesprekken met de Franstaligen kunnen komen. Het zorgen voor onderwijskwaliteit voor zowel de Nederlandstalige als de Franstalige leerlingen blijft voor ons de eerste prioriteit.

Als we met de Franse Gemeenschap gesprekken voeren, dan moet ook de inspectieproblematiek en de financiering van de Nederlandstalige basisschool in Komen aan de orde worden gesteld. Zoals ik in een antwoord op een andere schriftelijke vraag heb meegedeeld, is deze zaak omwille van het aantal thans in deze school ingeschreven leerlingen, een probleem. Ik verwijs naar de leerlingenaantallen vereist door de taalwetgeving.

We zullen de timing uit het regeerakkoord aanhouden. Tegen 1 januari 2006 zullen we oplossingen vinden. Ik hoef u vandaag nog niet te zeggen hoe ik de zaak zal aanpakken.

MR-volksvertegenwoordiger, mevrouw Persoons heeft gisteren in het Parlement van de Franse Gemeenschap minister Arena geïnterpelleerd over het Franstalige onderwijs in de zes faciliteitengemeenten. Deze interpellatie werd in Le Soir weergegeven onder de titel ‘La Flandre veut la tutelle des écoles francophones’. Zowel de berichten in de media als de interpellatie van mevrouw Persoons geven aan dat men langs Franstalige kant vrij goed op de hoogte is van de intenties van de Vlaamse Regering en de standpunten die ik in het Vlaams Parlement naar voren heb gebracht.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, u hebt hier duidelijk gemaakt dat de eventuele onderhandelingen met de Franse Gemeenschap niet specifiek gericht zullen zijn op het faciliteitenonderwijs. Ik heb de indruk dat u de hele onderwijsproblematiek in Brussel erbij wil betrekken.

U hebt verwezen naar het artikel dat gisteren is verschenen in Le Soir. Wat ik u heb voorgelezen, is het verslag van het antwoord dat minister-president Arena vandaag heeft gegeven. De titel daarvan is: ‘L’école francophone de la périphérie’. Daarin stelt ze duidelijk dat het onderwerp onbespreekbaar is.

Van Nieuwenhuysen

Mijnheer de minister, u schijnt nog te verwachten dat er toch nog kan worden onderhandeld met de Franse Gemeenschap. Ik heb niet de indruk dat dit hier het geval is. U reageert niet op het antwoord van minister-president Arena. Welke stappen zult u zetten nu duidelijk is dat ze hierover niet wil onderhandelen? Zult u die algemene onderhandelingen voortzetten, wetende dat ze daarover niet wil spreken? Wat is de volgende stap die de Vlaamse Regering zal zetten?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik heb het antwoord gegeven. Ik hoef vandaag niet te zeggen wat ik in de toekomst zal doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.56 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte koft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte koft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

